

Poročilo Društva za izobraževanje
za tretje življenjsko obdobje
za leto 2012

Slavnostno odprtje nove računalniške predavalnice

Ljubljana, februar 2013

Kazalo vsebine

Poslanstvo in organiziranost Društva	3
Poročilo o delovanju sekcije Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani.....	6
Izobraževanje starejših v študijskih krožkih in skupinah.....	6
Delovanje Univerze za tretje življenjsko obdobje v javnosti.....	10
Poročilo o delovanju sekcije Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje	26
Poročilo o delovanju sekcije Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja starejših ...	32
Druge dejavnosti Društva na lokalni in nacionalni ravni	35
Informacijsko-dokumentacijski center	35
Programi organiziranega prostovoljnega dela	35
Projekt »Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših«.....	39
Projekt »Razvoj in izvajanje novo razvitih programov za usposabljanje strokovnih delavcev« - UMIS (usposabljanje mentorjev v izobraževanju starejših)	41
Projekt CVŽU LUR.....	42
Mentorstvo študentom Univerze.....	43
Javna kampanja	45
Nominacije, priznanja	56
Sodelovanje z drugimi organizacijami.....	56
Mednarodno sodelovanje	58
Konferenca ESREA	58
Projekt Personal Towntours – Z menoj po mojem mestu	58
FORAGE.....	59
EMIL (Evropska mreža za medgeneracijsko učenje).....	59
ECIL (Evropsko spričevalo za medgeneracijsko učenje)	59
Evropski projekt Prostovoljno delo starejših: »Glasba in poezija slovenskega in italijanskega izročila«	60

Priloge	62
Priloga 1: Zaposleni in zunanji sodelavci Društva v letu 2012	62
Priloga 2: Izobraževalni programi, skupine, število in udeležba slušateljev v študijskih letih 2011/2012 in 2012/2013	63
Priloga 3: Mentorji UTŽO Ljubljana v letu 2012	65
Priloga 4: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje – seznam članic mreže.....	71
Priloga 5: Finančno poročilo za leto 2012	76
Priloga 6: Organi Društva	77

Poslanstvo in organiziranost Društva

Poslanstvo društva

Univerza za tretje življenjsko obdobje je bila ustanovljena leta 1986 kot nevladna, nepridobitna, prostovoljska organizacija, ki deluje na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Prvi eksperimentalni izobraževalni program za starejše iz francoščine je stekel že leta 1984 pod mentorstvom Dušane Findeisen. Od leta 1998 deluje kot samostojno Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje. V osemindvajsetih letih delovanja smo razvili vseslovensko mrežo univerz za tretje življenjsko obdobje, ki zmanjšujejo neenakosti v dostopu do izobraževanja in širijo znanje ter kulturo starejših.

Univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v korist starejših v pokoju, starejših, ki se pripravljajo na upokojitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko upokojeni ali pa so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji in starejših, ki se želijo obdržati na trgu dela ali pa se nanj vrniti.

V ta namen Univerza omogoča starejšim »izobraževanje kot način življenja« in tudi kot pot do organiziranega prostovoljnega delovanja v svojem okolju. Poleg izobraževanja, ki je njena primarna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar izkazuje in potrjuje vrednost njegovega delovanja v javno dobro.

Izobraževalne/študijske skupine na Univerzi za tretje življenjsko obdobje delujejo samostojno na temelju osnovnih načelih samo-organizacije in prostovoljskega delovanja članov študijske skupine. Delovanje izobraževalnih skupin je vidno v lokalni skupnosti, ki jo skupine pomagajo oblikovati in ustvarjati z razstavami, koncerti, študijami, raziskovanji, ustanovitvami novih dejavnosti v dobro lokalne skupnosti in s prostovoljstvom javnih in drugih ustanovah ali s prostovoljstvom starejših za starejše.

Izobraževanje na Univerzi za tretje življenjsko obdobje ni namenjeno zgolj golemu prenašanju znanja, marveč je osredotočeno na širše učinke učenja. Spodbuja recipročno učenje, so-ustvarjanje novega znanja, predvsem pa je izobraževanje namenjeno boljšanju

življenja starejših, življenja njihove izobraževalne skupine, lokalne skupnosti in drugih skupnosti, ki jim starejši pripadajo. Poleg tega izobraževanje nudi tudi organizirano psihološko in socialno svetovanje posameznikom in skupinam.

Osnovni cilji delovanja društva:

- vključiti starejše v družbo, povečati njihovo sodelovanje v družbenem in ekonomskem razvoju;
- spodbujati, razvijati, raziskovati in predvsem omogočati: izobraževanje starejših kot način bivanja in krepitev družbenih vezi, izobraževanje starejših za osebni razvoj - izobraževanje starejših zaboljšanje njihovih socialnih vlog za povratek na trg dela in za prostovoljno sodelovanje v družbenem in gospodarskem razvoju;
- izvajati izobraževanje starejših odraslih;
- usposabljanje mentorje in druge strokovnjake za razumevanje starejših in delo z njimi;
- raziskovati izobraževanje starejših, osebne in družbene posledice izobraževanja in izsledke širiti v strokovno in splošno javnost;
- nuditi svetovalno pomoč na lokalni, nacionalni in internacionalni ravni in
- voditi javno kampanjo za spreminjanje položaja starejših in za sožitje med rodovi.

Organiziranost društva

Za doseganje svojega poslanstva ima društvo tri sekcije:

1. Sekcija »Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani«

Sekcija je sestavljena iz študijskih skupin, študijskih krožkov in drugih samo-organiziranih skupin starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči, izmenjavi znanja, izkušenj in kulture med njihovimi člani in pod vodstvom usposobljenega mentorja. S svojim prostovoljnim delovanjem in podpornimi članarini slušateljji, animatorji in prostovoljci Univerze za tretje življenjsko obdobje prispevajo k uresničevanju programa svoje skupine, sekcije Univerza za tretje življenjsko

obdobje kot tudi Društva v celoti. Sekcijo vodi Alijana Šantej; v letu 2012 ob sodelovanju strokovnih sodelavk Maše Bizovičar, Maje Vodopivec (do septembra 2012), Katarine Prosenc (do julija 2012), Alenke Gabriele Čeh (od maja 2012 dalje) in Mete Žgur (od septembra 2012 dalje).

2. Sekcija »Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje«

Sekcija Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje spodbuja razvoj novih univerz po Sloveniji, koordinira, informira in nudi strokovno ter svetovalno podporo mreži univerz po Sloveniji. Poleg tega organizira in so-organizira izobraževalna in svetovalna srečanja ter druge izmenjave med univerzami po Sloveniji. Sekcijo vodi prof. dr. Ana Krajnc, koordinacijsko in operativno delo za mrežo slovenskih univerz opravlja strokovna sodelavka Maja Vodopivec (do oktobra 2012), od oktobra 2012 dalje Maša Bizovičar.

3. Sekcija »Inštitut za razvoj in raziskovanje izobraževanja starejših«

Predmet delovanja te sekcije je razvojno-raziskovalno delo na področju teorije in aplikacije izobraževanja starejših, koncepta izobraževanja starejših, prevajanje strokovnih tekstov in publikacij, aplikativno raziskovanje za razvoj izobraževalnih programov, snovanje evropskih projektov, izobraževanje mentorjev in publiciranje.

Delo Inštituta poteka na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Inštitut vodi predstojnica doc. dr. Dušana Findeisen. V razvojno-raziskovalno delo, mednarodne in druge projekte se vključujejo tudi drugi zaposleni in zunanji pogodbeni strokovni sodelavci.

Poročilo o delovanju sekcije Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Izobraževanje starejših v študijskih krožkih in skupinah

Izobraževanje starejših v študijskih skupinah in študijskih krožkih na Univerzi za tretje življenjsko obdobje zmanjšuje socialno izključenost in omogoča pripadnost ter socialno integracijo starejših.

Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin in krožkov zahtevajo obsežno strokovno in administrativno delo. V obdobju vpisov in večjih dogodkih se v delo vključujejo tudi slušatelji prostovoljci (osnovne informacije ob vpisih, prvi stiki z obiskovalci, administrativna dela ipd.). Slušatelji prostovoljci sodelujejo tudi na raznih javnih dogodkih Univerze, kjer sami predstavljajo svojo ustanovo.

Na sedežu društva poteka vsakodnevno delo kot je svetovanje in vodenje prostovoljnih animatorjev za delo v študijskih skupinah, svetovanje pri vpisih, spremljanje skupin in mentorjev pri delu, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in sprotno zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, redni mesečni obračuni, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd.

Pomemben del našega dela je tudi vzdrževanje osebnih stikov z že vključenimi uporabniki (svetovanje pri morebitni premestitvi v drugo skupino, posredovanje in pomoč v primeru bolezni, svetovanje glede medsebojnih odnosov v skupini itd.).

Redni letni program v študijskih skupinah teče strnjeno osem mesecev (od oktobra do konca maja v okviru študijskega leta), ostale štiri mesece pa v pretežno samoorganiziranih oblikah starejših. Slušatelji različne izobraževalne dejavnosti po našem modelu organizirajo tudi sami in pod vodstvom ustrezno izobraženega mentorja.

Poleg rednega programa teče še obilica razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela, študijske izmenjave, javne predstavitve učnih izdelkov slušateljev, sodelovanje na drugih javnih dogodkih, sodelovanje z drugimi strokovnimi ustanovami,

publiciranje, izobraževanje mentorjev, vodenje in mentorstvo študentov na študijski praksi, delavnice za animatorje, evalvacija programa itd.

Avgusta smo najeli in opremili dve novi predavalnici v prvem nadstropju na Poljanski 6, od katerih smo eno namenili za računalniško izobraževanje. Umestitev področja računalniškega izobraževanja v matično stavbo je velik korak v razvoju UTŽO: vsa leta razvoja UTŽO, od 1986 dalje, je računalniško izobraževanje namreč potekalo v najetih prostorih, večinoma z mentorji najemodajalca (Izobraževalni center Ljubljanske banke, Miška d.o.o., Srednja šola tehniških strok in storitev, ISA d.o.o.). Šele po 26 letih nam je uspelo opremiti lastno sodobno računalniško predavalnico, vodenje področja računalniškega izobraževanja je prevzel strokovni sodelavec Robert Mlakar. Že v prvem letu nam je uspelo predavalnico zapolniti z računalniškimi skupinami (ob vpisu smo odprli 14 računalniških skupin) in še dve v nadaljevanju za usposabljanje za Wikipedijo.

V drugo novo najeto predavalnico smo preselili jezikovne študijske skupine z lokacije na Traški 2. Najem novih prostorov je bil povezan z nakupom osnovne opreme, računalniške opreme in učnih pripomočkov. Pomeni pa veliko vrednost na ravni organizacije, saj se z združevanjem vse večjega števila študijskih skupin na isti lokaciji, kjer je tudi sedež UTŽO, večja pripadnost organizaciji, izboljšuje pretok informacij ter povečuje medsebojno povezovanje, sodelovanje in izmenjave med študijskimi skupinami.

Podjetje VO-KA Ljubljana nam je v letu 2012 doniralo 8 rabljenih računalnikov, ki smo jih namenili za ti. 'računalnico', ki je namenjena izvajanju prostovoljskega izobraževalnega gibanja 'Znaš, nauči drugega', obenem pa je ta prostor namenjen tudi vsem slušateljem za dostop do interneta, razne oblike medsebojne učne pomoči ipd.

Pomemben segment dela v septembru so obnove dogovorov z najemodajalci, sklepanje najemnih pogodb za novo študijsko leto, pogajanja glede višine uporabnine, urejanje osnovne opreme prostorov, možnosti uporabe učnih pripomočkov itd.

Po uvodnih skupnih razgovorih za izbor novih mentorjev v maju in juniju smo stopili v posamezne dogovore z vsakim novim mentorjem posebej: glede vsebine izobraževalnega programa, lokacije, urnika, velikosti skupine, metod dela itd.

Skozi poletje pripravimo vsa gradiva za animatorje študijskih skupin, ki jih potrebujejo pri svojem delu: pravilnike, obrazce, navodila, položnice, koledar študijskega leta itd.

V obdobju vpisov smo (kot vsako leto) izvedli v prvi polovici septembra, drugo polovico meseca smo namenili osebnemu stiku z animatorji obstoječih skupin, ki so v tem obdobju prihajali po gradiva na sedež Univerze za tretje življenjsko obdobje. Vzporedno so tudi v drugi polovici septembra še naprej potekali vpisi v novo študijsko leto.

V obdobju vpisov (septembra in tudi še oktobra 2012) se je vpisalo 916 slušateljev, od tega 519 novih.

Največ vpisov smo imeli v jezikovne študijske skupine (skupaj 29,58 %), računalništvo (21,3 %), študijske skupine na področju humanistike in umetnosti (umetnostna zgodovina 7,97 %, geografija 7,1 %, zgodovina 3,07 %, slikarstvo 3,61 %). Kar nekaj skupin pa ob koncu študijskega leta tudi zaključijo z delom, saj so nekateri programi časovno omejeni (na eno, dve ali tri leta trajanja programa). Slušatelji iz teh skupin se vpišejo v septembru v druge skupine, drugi prenehajo z obiskovanjem Univerze.

Število slušateljev konec decembra 2012 je bilo 3366, ki so zasedali 4743 študijskih mest (isti slušatelji obiskujejo dva, tri ali tudi več študijskih krožkov).

Primerjava s podatki iz prejšnjega leta (gl. priloga 2 na strani 63): v študijskem letu 2011/12 je bilo decembra 2011 število slušateljev 3428, ki so zasedli 4952 študijskih mest.

Število slušateljev je v primerjavi s preteklim študijskim letom nižje za 62 slušateljev (1,8 %), kar kaže na rahel upad, vendar ne toliko na upad vpisov kot na osip oz. zmanjšanje števila dolgoletnih slušateljev.

V primerjavi s prejšnjim študijskim letom se je zmanjšala udeležba slušateljev po študijskih mestih in sicer za 209 študijskih mest oz. za 4,2 %. Manj slušateljev se odloča za obiskovanje dveh ali več študijskih skupin hkrati.

Mestna občina Ljubljana, Oddelek za izobraževanje, je v letu 2012 financirala šest izobraževalnih programov: Pametno z denarjem, Moji starši so stari – kritična geragogika, Babica in dedek za današnje čase, Mediacija – ustvarjalna pot reševanja sporov, Slovenski

prostor skozi zgodovino, Ljubljana – moje mesto, moj življenjski prostor. Vseh šest programov je obiskovalo 131 slušateljev.

Od skupno 3366 slušateljev je 2953 žensk (87,73 %) in 402 moška (11,94 %). Povprečna starost slušateljev je 71 - 80 let.

Največ slušateljev ima visoko izobrazbo (30,57 %), sledijo jim tisti s srednjo (28,31 %) in višjo izobrazbo (17,86 %).

Med najbolj pogostimi poklici slušateljev so poklici s področja ekonomije (16,13 %), administrativni poklici (6,57 %), vzgojitelji in učitelji (6,18 %), poklici v zdravstvu (5,50 %), kemiki (2,61 %) in pravniki (2,53 %). Ostali poklici so zastopani z manj kot 2 %.

V prvem tednu oktobra in delno še v drugem tednu oktobra, smo uvedli v delo 41 novih študijskih skupin. Za nove skupine pripravimo mape z vsem potrebnim gradivom (seznamami članov, obrazci, pravilniki, položnice itd.), ki jih izročimo novo-izbranim animatorjem novih skupin na prvem uvodnem srečanju. Na vsakem uvodnem srečanju s člani nove skupine smo izvedli delavnico za spoznavanje poslanstva in osnovnih pravil in načel delovanja starejših na Univerzi za tretje življenjsko obdobje, t.j. načel samo-organizacije in prostovoljnega delovanja članov skupine. Poleg zadolženega strokovnega delavca Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je uvajal v delo novo študijsko skupino, je te delavnice izvajala zunanja strokovna sodelavka Nataša Prelesnik Korošič, univ. dipl. soc. pedagoginja z opravljenim strokovnim izpitom na področju socialnega varstva.

V nadaljevanju (v oktobru in delno še v novembru) smo zapolnjevali prosta mesta v skupinah z osebami s čakalnih list in z osebami, ki so še prihajale na sedež Univerze za vpise. V tem obdobju se izjemno zgosti število telefonskih klicev (podajanje osnovnih informacij, informacij o programih, možnostih vpisov, prostih mestih, informacij o urnikih, svetovalni razgovori z animatorji, mentorji ipd.).

V obdobju priprav na vpise in v času izvedbe vpisov se v delo na sedežu aktivno vključujejo tudi slušatelji prostovoljci, ki sprejemajo nove slušatelje, jim nudijo konkretne informacije »iz prve roke« in so tudi nam zaposlenim v dragoceno pomoč pri delu v najbolj

obremenjenem obdobju v letu. Delo prostovoljcev je pretežno informativno-svetovalne narave.

Študijsko leto 2012/2013 smo v oktobru začeli z 284 skupinami, v decembru se je število skupin ustalilo pri 283, ki jih vodi 121 mentorjev. Razlogi zmanjšanja števila skupin so različni: (1) kar precej dolgoletnih študijskih skupin se je v oktobru številčno zmanjšalo in smo slušatelje združili v (iz dveh) v eno skupino, (2) nekateri novi programi ne »zaživijo«, saj se pričakovanja vpisanih slušateljev lahko razlikujejo od programa dela v skupini, (2) skupine z daljšim stažem delovanja se v oktobru zaradi osipa slušateljev ne zmorejo oblikovati, četudi so člani skupine v maju pri animatorju potrdili udeležbo za novo študijsko leto in nekaj takšnih skupin je v oktobru razpadlo.

Delovanje Univerze za tretje življenjsko obdobje v javnosti

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje verjameмо, da mora znanje starejših odraslih dobiti tudi vidno družbeno vrednost, da se mora pretakati v družino, skupnosti prijateljev, v lokalno, nacionalno in tudi mednarodno skupnost. Šele takrat, ko s svojim znanjem vstopimo v javnost, dobi naše znanje družbeno veljavo.

V nadaljevanju po kronološkem zaporedju navajamo izobraževalne, kulturne in druge dogodke, ki smo jih pripravili strokovni sodelavci, ali smo na njih sodelovali, ali so jih pripravili slušatelji bodisi sami, bodisi v sodelovanju s sedežem Univerze za tretje življenjsko obdobje ali v sodelovanju z drugimi javnimi ustanovami.

Januar, februar

18. januar. Mag Ljubomir Mohorčič je imel predstavitveno predavanje z naslovom *Osnove botanike in rastlinskega sveta: razumevanje in ohranjanje biološke raznolikosti v mestnem prostoru*. Na podlagi predstavitve programa smo v februarju odprli redno študijsko skupino, ki je delovala do konca maja 2012.

24. januar in 16. februar. Uvodno usposabljanje za prostovoljce v Univerzitetne kliničnem centru Ljubljana. Usposabljanje je bilo namenjeno predstavitvi programa prostovoljnega dela v Kliničnem centru Ljubljana in spoznavanju oddelkov, v katere se lahko prostovoljci vključijo.

31. januar. V Narodni in univerzitetni knjižnici je potekalo usposabljanje za razumevanje starejših odraslih, njihove dejavne družbene vloge in vloge javne knjižnice v lokalnem razvoju z naslovom *Starec in morje in druge zgodbe*. Usposabljanje so pripravile Senka Hočevar Ciuha, prof. dr. Ana Krajnc in doc. dr. Dušana Findeisen v sodelovanje z NUK-om. Usposabljanje je bilo namenjeno strokovnim delavcem v knjižnicah.

Januar – maj. Potekal je izobraževalni cikel »Izberajmo preudarno, jejmo zdravo«, ki ga je vodila dr. Tanja Pajk Žontar (Zveza potrošnikov Slovenije). Izobraževalni cikel je sofinanciralo Ministrstvo za zdravje.

1. februar. V okviru projekta Krepitev mreže nevladnih organizacij je steklo v Škofji Loki usposabljanje mentorjev izobraževanja starejših v nevladnih organizacijah z naslovom *Razumevanje starejših odraslih, programiranje in izvajanje izobraževanja zanje*.

14. februar. Alijana Šantej in doc. dr. Dušana Findeisen sta ob njeni 20-letnici delovanja obiskali zagrebško UTŽO. Doc. dr. Dušana Findeisen je imela predavanje z naslovom *Zakaj in kako se učijo starejši odrasli v družbi, ki se stara*. Po predavanju sta vodili diskusijo na temo dejavnega staranja in vloge animatorja v študijski skupini starejših. Srečanje je bilo namenjeno mentorjem in animatorjem zagrebške UTŽO.

15. februar. S predavanjem prof. dr. Marije Kavkler in asist. Mag. Milene Košak Babuder s Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani se je zaključil semestrski študijski program za starejše prostovoljne mentorje osebam z disleksijo. Program je podprlo Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

16. februar. Tamara Jare se je v imenu Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje udeležila odprtja Evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti v organizaciji MDDSZ v Državnem svetu.

29. februar. Filozofska fakulteta v Ljubljani, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in Francoski inštitut Charles Nodier so pripravili predstavitev monografije *Hommage profesorici Mariji Saje* (izdala Filozofska fakulteta) in monografije *Profesorica Marija Saje: preplet človeka, kulture in učenja* (izdala Univerza za tretje življenjsko obdobje).

Marec, april

Marec. Kot podporniki smo se pridružili akciji »Očistimo Slovenijo 2012«.

Marec. Študentke španskega jezika pri mentorici Eriki Zorko Müller so se udeležile šole španskega jezika v Salamenci. Štiri ure na dan so se izpopolnjevale v španskem jeziku, preostali čas pa so spoznavale špansko zgodovino in kulturo.

1. marec. Predstavitveno srečanja Wikipedija: zunanja sodelavca Matjaž Mravlja in Andrej Žohar sta predstavila možnosti, ki jih za razširitev lastnega znanja in medgeneracijsko posredovanje izkušenj ponuja sodelovanje pri bogatenju vsebine slovenske spletne enciklopedije Wikipedija.

7. marec. Prostovoljke skupine *Punčka iz cunj* so predstavile svoje izdelke - punčke iz cunj na samostojni prodajni razstavi v prostorih Četrtna skupnosti Ljubljana-Center na Štefanovi 11.

7. marec. Uvodno usposabljanje slušateljev UTŽO za objavo prispevkov na spletni enciklopediji Wikipedija.

8. marec. Uvodno srečanje izvajalcev (predavateljev) v projektu UMIS: Senka Hočevar Ciuha in Aleksandra Radojc sta organizirali prvo srečanje izvajalcev usposabljanja strokovnih delavcev za izobraževanje starejših, ki je potekalo v okviru krovne operacije *Razvoj in izvajanje novo razvitih programov za usposabljanje strokovnih delavcev*.

13. marec. Usposabljanje vrtnih prostovoljcev v Botaničnem vrtu. Prostovoljke so se usposabljele za sodelovanje v delavnici *Izdelajmo svojo oporo iz šibja*.

15. in 22. marec. Predavanje prof. dr. Barice Marentič Požarnik z naslovom *Spodbujajmo spominske in učne zmožnosti*. Predavateljica je slušateljem UTŽO spregovorila o delovanju spomina, urjenju spomina, pomnjenju in priklicu snovi.

22. marec. Devet prostovoljk v Unicefovem projektu *Punčke iz cunj* je pripravilo srečanje z otroki in osebjem VVZ Zelena Jama. Sto otrokom so predstavile izdelovanje punčk in jim podarile krpice, iz katerih so nastale punčke.

29. marec. Evalvacijsko srečanje z animatorji novih študijskih skupin v študijskem letu 2011/2012. Srečanje je bilo namenjeno povratnim informacijam animatorjev o delu in učenju v študijskih skupinah, o zadovoljstvu s programom, prostori in učno opremo.

April. Maja Vodopivec in Maša Bizovičar sta se v organizaciji ACS udeležili cikla izobraževanj v programu *Nikoli ni prepozno za nadaljnje izobraževanje*, kjer sta se seznanili z značilnostmi posameznih ciljnih skupin odraslih in njihovim učenjem, svetovanjem in dokumentiranjem svetovalnega dela.

4. april. Alijana Šantej je študentom Zdravstvene fakultete Univerze v Ljubljani pri predmetu Geriatrija predstavila Univerzo za tretje življenjsko obdobje – njeno poslanstvo, dejavnosti in izobraževanje starejših.

3. april. Prof. dr. Ana Krajnc je imela v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti predavanje za člane UTŽO Murska Sobota *Kako doseči cilje in kakovost izobraževanja in dejavno življenje starejših*.

5. april. V okviru projekta Krepitev nevladnih organizacij izobraževanja starejših je potekal vseslovenski posvet *Dejavno staranje in e-opismenjevanje starejših*. Predavali so Robert Mlakar, Andrej Žohar prof. dr. Ana Krajnc ter mentorji in mentoriranci iz mreže *Znaš, nauči drugega*.

12. april. Predavanje Gabrijele Grčar za slušatelje UTŽO *Kaj je dobro vedeti o Evropski uniji*. Predavanje je teklo o zgodovini, osnovnih karakteristikah in simbolih EU ter o samem delovanju EU – temeljne institucije in njihova vloga. Predavateljica se je dotaknila tudi sooblikovanja evropske politike držav članic.

13. april. V oddaji Polnočni klub *Biti, postati, pripadati* na TV Slovenija 1 so sodelovali mentorica Vesna Dakič ter slušateljka Nada Klučar in Jurij Kus.

17. april. Obisk UTŽO Zagreb in podpredsednice Mestne skupščine Zagreb. Obisk je bil namenjen spoznavanju področja izobraževanja odraslih in starejših v Sloveniji, ki sta ga obiskovalcem predstavili prof. dr. Ana Krajnc in Alijana Šantej.

17. in 18. april. Evalvacijsko srečanje z animatorji računalniških skupin, ki ga je vodila Maša Bizovičar.

17. – 21. april. Ana Golja in Eli Delidžakova Drenik sta se udeležili Grundtvig delavnice *Multicultural Europe – are we really united in diversity?* v Krakovu.

17. – 21. april. Skupina slušateljev angleškega jezika pri mentorici doc. dr. Dušani Findeisen se je udeležila kongresa v Lizboni z naslovom *Turizem v tretjem življenjskem obdobju*. Kongres je organizirala Mednarodna zveza univerz za tretje življenjsko obdobje (AIUTA).

19. april. Usposabljanje mentorjev slovenske UTŽO z naslovom *Programiranje izobraževalnega programa in postavljanje učnih ciljev* je vodila prof. dr. Ana Krajnc.

21. april. Projekt *Kiparimo skupaj* v organizaciji UTŽO in Botanični vrt Ljubljana je potekal v Botaničnem vrtu, kjer so se zbrali dijaki Gimnazije Šentvid, slušateljice študijske skupine Keramika, vrtno prostovoljke, Tamara Jare (UTŽO) in Nina Werbole, sodelavka Botaničnega vrta. Ogledali so si Botanični vrt, potem pa skupaj kparili na prostem.

26. april. Tamara Jare in Nejc Lotrič sta se udeležila Evropskega dneva solidarnosti in sodelovanja med generacijami v organizaciji Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki je potekal v Centru Evropa na Dalmatinovi 4 v Ljubljani.

Maj, junij

5. maj. Slušatelji UTŽO so se udeležili urbanega sprehoda po Poljanah, ki je želel opozoriti na problematiko *hodljivosti* prostora za vse generacije in na pomen peš hoje kot oblike trajnostne mobilnosti.

8. maj. UTŽO se je predstavila na dogodku *Evropa številnih generacij*, ki sta ga predstavila Predstavništvo Evropske komisije v RS in Urad vlade za komuniciranje.

8. maj. UTŽO je sodelovala na bazarju nevladnih organizacij, ki so kakorkoli povezane s starejšimi in so aktivne deležnice Evropskega leta aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. Bazar je potekal na Bregu pred Hišo Evropske unije.

9. maj. Zaključek projekta *Kiparimo skupaj* v Botaničnem vrtu Ljubljana.

9. maj. V sodelovanju z Botaničnem vrtu Ljubljana smo izvedli konferenco *Tujerodne invazivne rastline pri nas* v okviru projekta VIR, ki ga je vodila Tamara Jare.

10. maj. Na 1. programu TV Slovenija je bil predvajan film *V tretje gre rado*, v katerem so sodelovali tudi slušatelji UTŽO.

16. maj. Člani študijske skupine *Umetnost pripovedovanja in Ustvarjalno pisanje* so pripravili skupni literarno-pripovedniški nastop *Devet tipkovnic, osemnajst zgodb*, na katerem so pripovedniki interpretirali zgodbe, ki so jih napisali člani študijske skupine *Ustvarjalno pisanje*.

17. maj. Pripravili smo okroglo mizo z naslovom *Informacijska družba in aktivno staranje*. Z okroglo mizo smo želeli opozoriti na pomen uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije med starejšimi in novih možnosti dejavnega staranja.

17. maj. Prof. dr. Ana Krajnc se je na Ljubljanskem gradu udeležila Frodx foruma *Informacijsko-komunikacijska tehnologija kot javni servis*.

18. maj. Dan odprtih vrat UTŽO za vse generacije: *Nikar ne trkajte, vstopite*. V okviru dneva odprtih vrat je ilustratorka Irena Gubanc pripravila razstavo *Vrabček Firbček odkriva stare poklice*. Člani novinarskega krožka so izvedli intervju s Steliom Villanijem, 82-letnim študentom Univerze v Milanu. Člani študijske skupine *Umetnost pripovedovanja* so interpretirali poezijo slovenskih pesnikov, Matjaž Mravlja in Andrej Žohar pa sta predstavila objavljane prispevkov na spletni enciklopediji Wikipedija.

21. maj. Prof. dr. Ana Krajnc in Maša Bizovičar sta se udeležili sestanka z državno sekretarko na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, gospo Mojco Škrinjar in direktorjem Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, dr. Jurijem Šinkom. Beseda je tekla o prihodnjem sodelovanju in odprtih vprašanjih na področju izobraževanja odraslih.

21. maj. V sodelovanju z Osnovno šolo Ledina smo pripravili medgeneracijski glasbeni dogodek *Življenje je živo*, ki so se ga udeležili tudi predstavniki MDDSZ (minister Andrej Vizjak). Sodelovali so slušatelji za angleščino pri mentorici doc. dr. Dušani Findeisen.

24. maj. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje je potekalo srečanje *Pogledi na dejavno staranje in medgeneracijsko sodelovanje*. Srečanja so se udeležili predstavniki slovenske

univerze za tretje življenjsko obdobje, nevladnih organizacij in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

29. maj. Slovaška RTV je obiskala Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in posnela oddajo o izobraževanju starejših v Sloveniji.

Junij – oktober. Člani študijske skupine Narava – znana neznanka so pod vodstvom mentorice dr. Staše Tome pripravili razstavo *Nazaj v morje* v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Posebno pozornost so namenili organizmom, ki so s kopnega prešli na življenje v morju.

Junij – september. V Slovenskem etnografskem muzeju so člani študijske skupine *Podobe mojega sveta* pod mentorstvom kustosinje Janje Žagar pripravili razstavo *Korak nazaj in dva naprej: obuvala z zgodbami in zgodbe o obuvalih*, ki spregovori o grajenju osebne in socialne identitete skozi številne dogodke, okoliščine in osebno doživljanje obuval.

Junij. Mag. Irena Šterman, mentorica za umetnostno zgodovino, se je v Parizu v imenu UTŽO Ljubljana udeležila Grundtvig usposabljanja *Umetnost in dialog – oblikovanje novih skupin občinstva in novih platform za angažiranje v umetnosti*.

1. – 14. junij. Članice študijske skupine Keramika so pripravile razstavo keramičnih palčkov z naslovom *Vsi drugačni, vsi enakopravni v vrtu Mete Berce*.

8. junij. Obisk starejših prostovoljcev iz Škotske, Poljske, Nemčije in Španije v okviru projekt KADIS – Grundtvig učna partnerstva: *Tell me about your commitments*. Doc. dr. Dušana Findeisen jim je predstavile prostovoljstvo na UTŽO.

8. junij. RTV Slovenija je na UTŽO posnela del oddaje *Kulturni vrhovi*, v kateri so sodelovali člani študijske skupine za umetnostno zgodovino in mentor mag. Andrej Doblehar.

11. junij. V Italijanskem inštitutu za kulturo je potekal glasbeni dogodek ob zaključku Grundtvig projekta *Prostovoljno delo starejših: Glasba in poezija slovenske in italijanske tradicije* z naslovom *Slovenija in Italija z roko v roki*. Na dogodku so prostovoljke, slušateljice UTŽO, predstavile svoje izkušnje iz prostovoljnega dela v Italiji, vodja projekta Maja Vodopivec je predstavila potek in rezultate projekta.

13. junij. Srečanje animatorjev računalniških skupin, ki je bilo namenjeno seznanjanju z izvajanjem računalniškega izobraževanja na UTŽO.

14. junij. Alijana Šantej se je udeležila posveta *Naredimo korak naprej*, v organizaciji Zveze društev upokojencev Slovenije v okviru projekta *Starejši za starejše*. Dogovorili so se o povezovanju mreže Slovenka UTŽO in mreže Zveze društev upokojencev na področju informiranja in širjenja védenja o delovanju obeh mrež.

15. junij. Doc. dr. Dušana Findeisen se je udeležila 8. seje KOSOS (Koordinacijski odbor seniorskih organizacij Slovenije) v organizaciji ZDUS.

20. junij. Doc. dr. Dušana Findeisen je predavala v Mali Nedelji v okviru projekta *Capacities over 50*. Organizator srečanja je bilo Društvo za razvoj slovenskega podeželja.

21. in 22. junij. Doc. dr. Dušana Findeisen je sodelovala na evropski konferenci *Later Learning in Adult Education and its Role in Europe's Development – Challenges, Concepts, Benefits* v Gradcu. Imela je predavanje *Izobraževanje starejših odraslih – kje smo?*

20. – 23. junij. Doc. dr. Dušana Findeisen in Aleksandra Radojc sta se udeležili mednarodnem Grundtvig seminarju *Zmožnosti starejših kot orodje razvoja podeželja* predstavili gibanje *Znaš, nauči drugega* in Slovensko UTŽO.

26. junij. Alijana Šantej je v prvem dnevniku RTV Slovenija 1 predstavila koncept in delo kulturnih mediatorjev v muzejih, bolnišnicah in Botaničnem vrtu Ljubljana.

Julij, avgust

Julij. Slušatelji UTŽO so sodelovali v nevrološko-medicinski raziskavi Inštituta za klinično nevrofiziologijo Kliničnega centra Ljubljana.

8. – 10. julij. Prof. dr. Ana Krajnc in doc. dr. Dušana Findeisen sta se udeležili konference *Active Ageing and Intergenerational Dialogue – a Challenge for the Danube Countries in a United Europe* v Ulmu. V okviru konference je prof. dr. Ana Krajnc imela predavanje o prostovoljskem gibanju starejših *Znaš, nauči drugega* – kakovostno izobraževanje in učenje v učnih dvojicah, doc. dr. Dušana Findeisen pa je sodelovala v panelni diskusiji.

29. avgust. Doc. dr. Dušana Findeisen, Meta Kutin in Robert Mlakar so sodelovali v radijski oddaji Storž na Radiu Slovenija 1 in predstavili nove izobraževalne programe na UTŽO.

Skozi poletje so potekale številne dejavnosti posameznih študijskih skupin na različnih lokacijah v mestu kot samo-organizirane oblike izobraževanja in delovanja članov skupin.

September, oktober

1. – 15. september. Glavnina vpisov v novo študijsko leto, obsežno svetovanje, obsežna javna kampanja.

11. september. Alijana Šantej se je udeležila posveta predstavnikov nevladnih organizacij na področju sociale in predstavnikov Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve na CNVOS. Posvet je bil namenjen dialogu civilne družbe z MDDSZ.

17. – 21. september. Doc. dr. Dušana Findeisen se je udeležila mednarodne konference *International Federation of Ageing* v Ufi v Rusiji.

18. september. Srečanje z bodočimi so-mentorji v računalniškem izobraževanju. Na srečanju sta Alijana Šantej in Robert Mlakar podrobneje predstavil potek izobraževalnih srečanj in vlogo so-mentorja v računalniškem izobraževanju na UTŽO.

18. september. Maša Bizovičar se je udeležila Nacionalne konference nevladnih organizacij v hotelu Lev v Ljubljani.

20. september. Sodelovanje na 11. festivalu LUPA – bazarju nevladnih organizacij, ki je potekal na Prešernovem trgu v Ljubljani (Meta Žgur s slušatelji in mentorji UTŽO).

19. – 21. september. V Ljubljani je potekala mednarodna znanstvena konferenca ESREA z naslovom *Intergenerational solidarity and education of older adults in community*. Prof. dr. Ana Krajnc se je dotaknila teme o starejši odraslih kot o posebni skupini učečih se, Alijana Šantej je predstavila Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje, Alenka Gabrijela Čeh je predstavila Grundtvigov projekt Prostovoljno delo starejših, Tamara Jare projekt Vrtni prostovoljci, Senka Hočevnar Ciuha in Aleksandra Radojc pa sta predstavili projekt *Znaš, nauči drugega*.

21. september. Doc. dr. Dušana Findeisen se je udeležila razprave koordinacijske skupine za vprašanja starejših (KOSOS) v organizaciji ZDUS o načrtovani pokojninski reformi.

24. september. Prof. dr. Ana Krajnc je s predavanjem sodelovala na konferenci *Role of Education and Learning in Active Ageing* v Zagrebu.

25. september. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje je potekalo srečanje nacionalne mreže organizacij izobraževanja starejših z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Posvet z naslovom *Izzivi izobraževanja starejših in dejavnega staranja* je bil zadnji v nizu civilnih dialogov z ministrstvi v projektu Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših.

26. september. Pripravili smo uvajalni seminar za nove mentorje z naslovom *Koga bom učil(-a); spoznajmo izobraževanje starejših*. Cilj uvajalnega seminarja je bil spoznati značilnosti in posebnosti izobraževanja starejših. Seminar sta vodili prof. dr. Ana Krajnc in doc. dr. Dušana Findeisen.

26. september. Tamara Jare je v sodelovanju z Botaničnem vrtom pripravila delavnico *Invazivne rastline – ogled v vrtu, demonstracija tehnik odstranjevanja*.

26. september. Slušateljice in prostovoljke UTŽO Ljubljana so v programu *Punčka iz cunj* sodelovale na dobrodelni razstavi v Državnem zboru in prodale 115 punčk.

27. september. Pripravili smo uvodno srečanje novih slušateljev in mentorjev UTŽO z naslovom *Ta svet je učenja vreden*. Dogodek je predstavljal uvod v novo študijsko leto. Novi slušatelji so prejeli osnovne informacije o poslanstvu, dejavnostih in vlogi animatorja v študijskih skupinah na UTŽO ter spoznali sodelavce UTŽO.

1. oktober. Prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Dušana Findeisen in Tamara Jare so se udeležile sprejema predstavnikov organizacij in združenj starejših ter nevladnih organizacij v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na sprejemu, ki je bil organiziran v sklopu Festivala za tretje življenjsko obdobje, je udeležence pozdravil minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Andrej Vizjak.

2. oktober. Prof. dr. Ana je nastopila v Državnem zboru s predstavitvijo poslanstva in dejavnosti UTŽO ter njenega pomena za širšo družbo.

4. oktober. Potekala je podelitev nagrad Republike Slovenije na področju šolstva. UTŽO je prejela nagrado za izjemne dosežke na področju izobraževanja odraslih.

8. oktober. Članice skupine Punčka iz cunj so pripravile dobrodelno prodajno razstavo punčk v prostorih Četrtna skupnosti Ljubljana-Center, Štefanovi 11.

9. oktober. Tamara Jare in Dušana Findeisen sta se udeležili uvodnega srečanja projektnih partnerjev v projektu ECIL v Stoke-on-Trent v Angliji.

7. – 10. oktober. Doc. dr. Dušana Findeisen in Aleksandra Radojc sta se udeležili konference *Družba za vse generacije* v okviru projekta *Forage Meeting*, ki je potekala na Cipru.

16. oktober. V Botaničnem vrtu je potekalo zaključno srečanje udeležencev projekta vrtni prostovoljci, ki ga vodi Tamara Jare.

19. oktober. Tamara Jare je pripravila uvodno srečanje novo prijavljenih vrtnih prostovoljcev.

24. oktober. Uvodno srečanje s prostovoljnimi kulturnimi mediatorji v Kliničnem centru Ljubljana na UTŽO Ljubljana, ki ga je pripravila in vodila Alijana Šantej. Na srečanju so prostovoljci, ki že delujejo v bolnišnici, predstavili svoje delo. Srečanja se je udeležila tudi Mojca Fink, koordinatorica prostovoljnega dela v UKC.

24. oktober. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in Gimnazija Šentvid sta pripravili medgeneracijski dogodek *Ta svet je vreden, da se učimo skupaj*. Dijaki Gimnazije Šentvid so se udeležili različnih študijskih dejavnosti starejših študentov, potem pa so na skupnem srečanju izmenjali in primerjali vtise in izkušnje v izobraževanju in učenju.

26. oktober. V Velenju je potekal prvi modul usposabljanja *Posebnosti tretjega življenjskega obdobja*, na katerem so predavali prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Dušana Findeisen in mag. Miran Erič.

November, december

5. november. Doc. dr. Dušana Findeisen in Meta Žgur sta se udeležili mednarodne znanstvene in strokovne konference *Medgeneracijska solidarnost in staranje*, na Brdu pri Kranju.

7. november. Prvo v nizu mesečnih srečanj z mentorji. Srečanje je bilo namenjeno povratnim informacijam o delu in poteku izobraževanja v študijskih skupinah na UTŽO. Srečanje sta vodili Alijana Šantej in Maša Bizovičar.

9. november. Maša Bizovičar in Robert Mlakar sta se udeležila sestanka na temo razvoja informacijskega področja na Direktoratu za informacijsko družbo.

15. november. UTŽO in UKC Ljubljana sta pripravila uvodno izobraževanje za prostovoljce v bolnišnici z naslovom *Zakaj prostovoljni kulturni mediatorji v bolnišnici*. Usposabljanje je zajelo koncept kulturnih mediatorjev v bolnišnici, varovanje bolnikovih podatkov, zasebnost in zaupnost s strani prostovoljcev, pravice pacientov, etiko v prostovoljstvu in osnovne informacije o začetku prostovoljnega dela na UKC.

15. in 16. november. Na LU Velenje sta v projektu UMIS stekla drugi in tretji sklop usposabljanja strokovnih delavcev za izobraževanje starejših.

19. – 21. november. Doc. dr. Dušana Findeisen se je v Bruslju udeležila konference *One step up in later life: learning for active ageing*. Moderirala je delovno skupino na temo medgeneracijskega učenja in spodbujanja organizacij starejših za starejše.

19. – 21. november. Tamara Jare se je udeležila konference *Ageing Society and Social Innovations*, ki jo je v Lizboni pripravil sklad Calouste Gulbenkian. Tema konference je bilo medgeneracijsko učenje in izobraževanje sredi starajoče se družbe.

19. – 21. november. Uvodno srečanje projekta Personal Towntours v Mestrah v Italiji: slušatelji študijske skupne UTŽO Ljubljana *Trgi, ulice in stavbe okrog nas*, ki sodelujejo v projektu, so se srečali s partnerskimi organizacijami iz Nemčije, Francije, Romunije in Italije. Pripravili so načrt dela v projektu, ki je namenjen predstavitvi osebnega doživljanja svojega mesta partnerskim organizacijam v projektu.

21. november. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je potekal vseslovenski dogodek z naslovom *Kultura starejših za vse generacije*. Dogodek je želel poudariti pomen kulture starejših za razvoj posameznika in skupnosti.

21. november. Skupina pripovednikov Univerze za tretje življenjsko obdobje je v Domu starejših občanov Ljubljana-Moste pripravila kulturni dogodek *Radost in humor v poeziji in prozi*.

21. november. V Narodni galeriji je potekala slovesnost *Ljudje odprtih rok*, v organizaciji revije Naša žena in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Vrtne prostovoljke UTŽO Ljubljana so bile med prejemniki priznanja za dobrotnike leta 2012.

28. november. Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje je potekal strokovni posvet nacionalnih združenj na področju izobraževanja odraslih in starejših z naslovom *Starejši v družbi znanja; izobraževanje starejših kot pomemben del vseživljenjskega izobraževanja*.

28. november. Potekala je 13. razširjena seja Sveta mreže Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. (Tema seje je bilo delovanje mreže slovenskih univerz in načrti za prihodnost.)

3. december. V prostorih Univerze za tretje življenjsko obdobje je potekal *Miklavžev sejem* – prodajna razstava punčk iz cunj, ki so ga pripravile Unicefove prostovoljke. Obiskovalci prodajne razstave so kupili 18 punčk in s tem omogočili cepljenje 18 otrokom v nerazvitih deželah sveta.

3. december. Alijana Šantej se je udeležila predstavitve nove platforme za starejše MATIJA v krovni organizaciji Skupnosti socialnih zavodov Slovenije v hotelu Mons.

5. december. Drugo v nizu mesečnih srečanj z mentorji. Srečanje je bilo namenjeno povratnim informacijam o delu in poteku izobraževanja v študijskih skupinah. Srečanje sta vodili Alijana Šantej in Maša Bizovičar.

5. in 6. december. Doc. dr. Dušana Findeisen in Eda Černelč sta se udeležili *Letnega posveta o izobraževanju odraslih* v organizaciji ACS. Osnovna tema posveta so bile novosti na družbeno-ekonomskem področju in posledično v izobraževanju odraslih v prihodnjih letih.

6. december. V učni delavnici *Kaligrafsko pisanje novoletnih voščilnic* so se udeleženci učili pisanja osnovnih kaligrafskih potez. Delavnico je vodila Mojca Močnik, oblikovalka, aranžerka in mentorica študijskega krožka za kaligrafijo.

12. december. Slavnostno odprtje računalniškega izobraževanja na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Ob odprtju računalniškega izobraževanja so Matjaž Mravlja, Andrej Žohar, Ljuba Brank in Eli Drenik predstavili Wikipedijo, Senka Hočevar Ciuha in Jurij Kus pa sta predstavila prostovoljsko izobraževalno gibanje v dvojicah *Znaš, nauči drugega*.

13. december. Izvedba učne delavnice *Zavijanje daril*, ki jo je vodila Mojca Močnik, oblikovalka, aranžerka in mentorica študijskega krožka za kaligrafijo.

18. – 20. december. Članice študijskih krožkov za keramiko UTŽO Ljubljana, so pripravile praznično prodajno razstavo keramičnih izdelkov v Spodnji Šiški.

Januar – december 2012. Skozi vse leto člani študijskega krožka *Novinarstvo* pri mentorici Nevenki Železnik objavljajo v medijih svoje članke, zlasti v revijah *Naša žena* in *Vzajemnost*. Njihovi prispevki obsegajo zelo različne teme; naj navedemo zgolj naslove nekaterih prispevkov: *Razcvet znanja in ustvarjalnosti pri starejših*, *Od tod do nebes z nasmehom do ušes*, *Novi izzivi tudi v jeseni življenja*. Za komentarje in odgovore vedno poiščejo zanimive sogovornike iz javnega življenja, kar vsekakor pozitivno prispeva k večji berljivosti njihovih člankov, predvsem pa javni promociji poslanstva Univerze za tretje življenjsko obdobje.

Slušatelje izven rednega izobraževalnega dela v študijskih skupinah povezuje tudi bogato učenje, delovanje in druženje na kulturnem, izobraževalnem in drugih področjih: skupni obiski javnih predavanj v drugih ustanovah, udeležba v filmskem abonmaju *Filmska srečanja ob kavi* v Kinodvoru, gledališkem abonmaju *Gledališče ob petih* v Slovenskem mladinskem gledališču, obiski koncertov, razstav ipd. ter druge oblike učenja na avtentičnem kraju.

Delovanje sekcije *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* se je v letu 2012 financiralo iz članarin, s prostovoljnim delom slušateljev, zlasti animatorjev, sofinanciranjem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za zdravje in Mestne občine Ljubljana, (Oddelek za izobraževanje, Služba za razvojne projekte in investicije, Oddelek za varstvo okolja, Službe za lokalno samoupravo).

Dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje, izvedene v okviru Evropskega leta aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami 2012

V tem poglavju smo posebej zbrali glavne dejavnosti (četudi smo jih navedli tudi v drugih poglavjih), ki smo jih izvedli z namenom, da posebej obeležimo *Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami 2012*:

V sodelovanju z Botaničnim vrtom v Ljubljani in Gimnazijo Šentvid smo 21. aprila 2012 pripravili medgeneracijsko delavnico »Kiparimo skupaj«. Sodelovali so študenti keramike UTŽO Ljubljana in dijaki Gimnazije Šentvid.

Nikar ne trkajte, vstopite: Dan odprtih vrat Univerze za tretje življenjsko obdobje za vse generacije; 18. maj 2012. Dan odprtih vrat Univerze za tretje življenjsko obdobje je bil namenjen ozaveščanju javnosti o pomenu izobraževanja starejših odraslih in o novih socialnih vlogah starejših v povezavi z drugimi generacijami.

Medgeneracijski dogodek Življenje je živo (Life is Live), 21. maj 2012: skupen nastop angleške študijske skupine UTŽO Ljubljana in učencev Osnovne šole Ledina. Prikaz skupnega učenja dveh različnih generacij, ki se ga je udeležil tudi minister Andrej Vizjak.

Plenarno predavanje prof. dr. Ane Krajnc na mednarodni konferenci »Dejavna starost in medgeneracijsko sodelovanje v dolgoživi družbi« v organizaciji inštituta ZAWIW pri Univerzi v Ulmu 7. do 9. julija 2012.

V sodelovanju s predstavniki MDDSZ smo na UTŽO pripravili posvet *Dialog državljanov o možnostih dejavnega staranja*.

Ta svet je vreden, da se učimo skupaj, medgeneracijski dogodek dijakov Gimnazije Šentvid in študentov UTŽO Ljubljana. 24. oktober 2012. Enajst dijakov Gimnazije Šentvid v Ljubljani se je v trojicah udeležilo različnih študijskih dejavnosti starejših študentov Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani.

Poročilo o delovanju sekcije Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Sekcija Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 46 univerz za tretje življenjsko obdobje v domala vseh večjih slovenskih krajih. Univerze obiskuje preko 20000 študentov, na njih deluje blizu 2000 mentorjev in 1000 prostovoljcev.

Sekcija deluje pod vodstvom predsednice prof. dr. Ane Krajnc. Delo sekcije je do nastopa porodniške odsotnosti konec septembra koordinirala Maja Vodopivec, od oktobra dalje usklajuje delo mreže Maša Bizovičar.

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 46 univerz za tretje življenjsko obdobje v 42 krajih po Sloveniji: Ajdovščina, Celje, Cerknica, Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Idrija, Ilirska Bistrica, Ivančna Gorica, Izola, Jesenice (2x), Kočevje, Koper, Kozje, Kranj (2x), Krško, Lenart v Slovenskih goricah, Litija – Šmartno, Ljubljana, Logatec, Maribor (2x), Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto (2x), Ormož, Piran, Postojna, Radovljica, Ravne na Koroškem, Rogaška Slatina, Sevnica, Sežana, Slovenska Bistrica, Šentjur, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Trbovlje, Trebnje, Tržič, Velenje, Vranksko, Žalec.

V letu 2012 je bila ustanovljena nova Univerza za tretje življenjsko obdobje v Logatcu, UTŽO Ptuj je prenehala z delovanjem v okviru Ljudske univerze Ptuj.

Predmet delovanja sekcije je spodbujanje nastanka novih univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, koordiniranje in informiranje ter strokovna in svetovalna podpora obstoječim univerzam, organizacija, so-organizacija in izvedba izobraževalnih in svetovalnih srečanj ter drugih izmenjav med univerzami. Vse univerze redno prejemajo elektronske novice mreže Slovenska UTŽO in spletna učna pisma Mentor in znanje; oboje pripravlja in ureja doc. dr. Dušana Findeisen. V letu 2012 je izšlo 13 številčk elektronskih novic in 3 številke Mentor in znanje.

Svet Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje se je tudi v letu 2012 sestal dvakrat na redni seji v Ljubljani. Ker vabimo predstavnike vseh slovenskih UTŽO in ne samo člane Sveta mreže, smo obe seji povezali s strokovnima posvetoma:

1. Strokovni posvet *Pogledi na dejavno staranje in medgeneracijsko sodelovanje* (srečanje mreže NVO izobraževanja starejših z MDDSZ) 24. aprila 2012, Poljanska 6, Ljubljana
2. Strokovni posvet *Starejši v družbi znanja: tipologija izobraževanja starejših v Sloveniji* 28. novembra 2012, Poljanska 6, Ljubljana.

V okviru posveta poglobljeno obravnavamo eno od tem, ki so sicer vključene v letni program dela mreže. Udeleženci mreže imajo na teh skupnih dogodkih priložnost, da se med seboj bolje spoznajo, seznanijo z novo strokovno temo, razširijo določen koncept, dobijo neposredne informacije o delovanju mreže, predstavijo svoje dosežke, razprava pa teče tudi o neizpolnjenih nalogah. Zelo pomembna je koordinacijska vloga mreže.

Zadnjo tretjino dneva posvetimo seji sveta, kjer obravnavamo operativni program delovanja mreže, na katerem pripravljamo sklepe za nadaljnje delovanje in postavljamo skupne cilje. Članom smo posredovali tudi informacije o zastopanju mreže Slovenska UTŽO pri več ministrstvih in drugih državnih organih ter sorodnih društvih kot so ZDUS, Slovenska filantropija, Andragoško društvo Slovenije itd. Redno smo poročali o delovanju posameznih projektov in dosežkov na partnerskih UTŽO.

Nekajkrat letno se predstavniki mreže Slovenska UTŽO srečajo tudi na drugih tematskih posvetih, usposabljanjih in evalvacijskih srečanjih. Namen srečanj je krepitev mreže in delovanja posameznih univerz za tretje življenjsko obdobje, prizadevanje za čim boljše kakovost študija, svetovanje za prilagajanje študijskih programov in študijskih krožkov lokalnim potrebam in razmeram za optimalni izkoristek učnega okolja in boljše učno uspešnost, večje poenotenje izhodiščnega koncepta in zagotavljanje kvalitete izobraževalne ponudbe, boljša povezava z vodstvom mreže in povečanje vraščenosti univerze v lokalno okolje.

21. novembra je v dvorani UTŽO Ljubljana potekal dogodek *Kultura starejših za vse generacije*, ki ga je podprl ZPIZ. Sodelujoče je preplavila kultura naših regij in univerz za tretje življenjsko obdobje od Prekmurja do Kozjanskega in od Kozjanskega do Primorske. Ustvarjajo na literarnem, likovnem, glasbenem področju, na področju dramske umetnosti,

umetniške fotografije ... Dogodek smo posvetili prikazu nasledkov njihovega učenja in ustvarjanju v kulturi.

Zelo pomemben je bil posvet o tipologiji izobraževanja starejših v Sloveniji z naslovom *Starejši v družbi znanja*, ki smo ga izvedli 28. novembra 2012 s sofinanciranjem MIZKŠ. Udeležili so se ga predstavniki večine organizacij, ki izvajajo izobraževanje starejših v Sloveniji. Predstavili smo prerez stanja v letu 2012 in ocenili dosednji razvoj. Nastopila je predstavnica ZDUS (Lada Zei), predstavniki Zveze ljudskih univerz (Patiricija Pavlič), Združenja izobraževalnih institucij Slovenije (mag. Marija Turnšek Mikačič). V ZDUS se razvijajo predvsem krajše oblike dopolnilnega izobraževanja starejših, ki zadovoljujejo potrebe po posameznih znanjih kot npr. Zdrava prehrana, Kako se varovati padcev, Kako izboljšati družabno življenje starejših, Zdravilna zelišča, Pohodništvo, potopisna predavanja. Z ljudskih univerz so poročali predvsem o krajših tečajih računalniškega opismenjevanja starejših, za kar je ljudske univerze finančno podprlo tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Pri Združenju izobraževalnih institucij so programi za starejše naravnani na usposabljanje za drugo kariero v medgeneracijskih izobraževalnih skupinah. Izobraževalni programi na UTŽO potekajo kot trajnejši (dolgotrajni) študijski programi in temeljijo na znanstvenih disciplinah ali različnih področjih umetnostih. Ta tip izobraževanja starejših poteka po enotnem modelu študijskih krožkov z mentorjem in animatorjem. Študijska skupina ostaja skupaj 5 do 15 let, nekatere celo dlje. Gre torej za izrazito kontinuirane izobraževalne oblike, ki starejšim omogočajo 'izobraževanje kot način življenja'. Študenti si prostovoljno izbirajo več študijskih krožkov. Posvet sta zaokrožili predstavnici Oddelka za pedagogiko in andragogiko s Filozofske fakultete v Ljubljani (prof. dr. Sonja Kump in izr. prof. dr. Sabina Jelenc Krašovec), ki sta predstavili nasledke svoje raziskave Izobraževanje starejših, medgeneracijsko učenje in sodelovanje v skupnosti.

Na posvetu smo izrazito poudarili, da pomeni razvijanje več vrst izobraževanja starejših pomemben korak naprej. En tip izobraževanja starejših dopolnjuje ostale. Zato ne vidimo nobenega razloga za bojzani konkurenčnosti, nasprotno, raznolikost izobraževalnih oblik in vsebin podpira komplementarnost in delitev dela v izobraževanju starejših. Vsem udeležencem posveta je bilo skupno spoznanje, da so starejši heterogena skupina in da

imajo raznolike izobraževalne potrebe, zato je prav in je tudi potrebno, da jih zadovoljujejo različni nosilci izobraževanja starejših.

Mreža že od leta 2010 dalje spodbuja in širi prostovoljsko gibanje »**Znaš, nauči drugega**« - medsebojno računalniško opismenjevanje starejših v dvojicah. Inovativen didaktičen koncept se v sodelovanju s podjetjem S&T Slovenija prenaša tudi v druga okolja.

Drugi dogodki in sodelovanje Slovenske UTŽO v letu 2012:

- Predavanje prof. dr. Ane Krajnc 3. marca v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti za člane UTŽO Murska Sobota na temo *Kako doseči cilje in kakovost izobraževanja in dejavno življenje starejših*.
- Usposabljanje mentorjev slovenske UTŽO z naslovom *Programiranje izobraževalnega programa in postavljanje učnih ciljev*, ki je potekalo 19. aprila v Ljubljani, je vodila prof. dr. Ana Krajnc. Udeležilo se ga je 27 mentorjev.
- Uvodno predavanje prof. dr. Ane Krajnc *Znaš, nauči drugega – kakovostno izobraževanje in učenje v učnih dvojicah* na mednarodni konferenci v Ulmu, ki je potekala od 8. do 10. julija pod naslovom *Active Ageing and Intergenerational Dialogue – a Challenge for the Danube Countries in a United Europe*
- Uvodno predavanje prof. dr. Ane Krajnc na mednarodni znanstveni konferenci ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), ki je potekala od 19. do 21. septembra v Ljubljani in na kateri so v panelnih skupinah sodelovali tudi drugi predstavniki Slovenske UTŽO z različnimi prispevki. Prof. dr. Ana Krajnc se je ob tej priložnosti sestala tudi z vodstvom Univerze za tretje življenjsko obdobje Zagreb, katere predstavniki so izrazili željo, da postanejo pridruženi člani slovenske mreže UTŽO. Sestala se je tudi s predstavniki organizacij za izobraževanje starejših iz Italije UNI3 (UNITRE). Obojestranska želja po večjem sodelovanju se bo uresničila že na 2. Mednarodnem festivalu znanja in kulture starejših aprila 2013 v Novi Gorici.
- V okviru projekta UMIS (sofinanciranje MIZKŠ) je izšla tematska številka *Izobraževanje starejših*, kot 2. številka *Andragoških spoznanj* v letu 2012.

Izobraževanje starejših se je v Sloveniji zelo razširilo in nemogoče je zajeti v neposredno usposabljanje na seminarjih vse strokovne delavce. Zato pospešeno skrbimo za izdajanje tovrstne strokovne literature.

- Prof. dr. Ana Krajnc je 24. septembra v imenu Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje s predavanjem sodelovala na mednarodni konferenci o izobraževanju starejših v Zagrebu v okviru Tedna vseživljenjskega izobraževanja Hrvaške (*Role of Education and Learning in Active Ageing*), ki jo je organiziralo hrvaško ministrstvo za izobraževanje.
- Nastop prof. dr. Ane Krajnc, v Državnem zboru RS 2. oktobra, kjer je predstavila pomen izobraževanja starejših za njihovo vključenost v družbeni razvoj.
- Septembra je izšla e- publikacija *Posebnosti izobraževanja starejših* v okviru projekta UMIS (sofinanciranje MIZKŠ) kot podlaga za regijsko usposabljanje mentorjev v naslednjih letih in kot podporna strokovna literatura za celotno mrežo Slovenska UTŽO.
- Svet Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je dne 28.11. 2012 sprejel Univerzo za tretje življenjsko obdobje Zagreb kot pridruženo članico mreže Slovenska UTŽO.
- S sofinanciranjem MIZKŠ je v letu 2012 nastal prvi del publikacije avtorice prof. dr. Ane Krajnc *Spoznaj sebe in druge, urejanje medsebojnih odnosov*. Publikacija bo osnova mentorjem Slovenske UTŽO za delo v študijskih krožkih, podporna literatura za strokovne delavce, ki se ne morejo udeležiti regijskih usposabljanj in za animatorje študijskih krožkov. Neposredno pa je namenjena tudi vsem starejšim študentom.
- Jeseni 2012 smo v okviru projekta UMIS (sofinanciranje MIZKŠ) začeli s serijo regijskih posvetov za usposabljanje mentorjev za izobraževanje starejših. Usposabljanje je prva tovrstna specializacija v Sloveniji. Sestavljena je iz dveh programov, od katerih posamezni poteka po 40 pedagoških ur (5 srečanj po 8 ur v vsakem programu). V novembru in začetku decembra je potekal regionalni

program za usposabljanje mentorjev v izobraževanju starejših za Štajersko v Velenju. Pomen tega usposabljanja in specializacije za mentorje vidimo v zagotavljanju čim bolj kakovostnega izobraževanja za starejše. Uspeli smo združili profesorje Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru in Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, skupaj še z nekaterimi zunanjimi eksperti. Za vsako srečanje je bilo pripravljeno študijsko gradivo (poleg temeljne literature, objavljene tematske številke Andragoških spoznanj in e-gradiva Posebnosti izobraževanja starejših). Projekt se nadaljuje v letih 2013 in 2014 na Primorskem in Gorenjskem. Partnerske ustanove pri izvedbi projekta so Ljudske univerze Velenje, Ajdovščina in Kranj.

- V okviru nacionalnega projekta *Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših* so potekala številna usposabljanja za mentorje starejših, strokovni posveti in drugi dogodki na nacionalni ravni, ki so vključeni mrežo Slovenska UTŽO in so podrobneje predstavljeni v podpoglavju «Projekt Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših».

Vsaka članica mreže prispeva simbolno letno članarino 10,00 €. Potovanja in udeležbo na posvetih in konferencah (Zagreb, Ulm itd.) so pokrili organizatorji dogodkov.

Vodstvo Slovenske UTŽO se je večkrat sestalo z novim vodjem Sektorja za izobraževanje odraslih pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, gospodom Boštjanom Zgoncem in njegovimi sodelavci. Zagovarjali smo sistematičen razvoj izobraževanja starejših in izboljšanje njegove kakovosti. S tem namenom smo predstavili prvo pobudo za razvoj rednega študija za izobraževanje strokovnjakov za področje izobraževanja starejših. Po analogiji študija za predšolske vzgojiteljice (6 let življenja) bi morali imeti možnost študija tudi mentorji za starejše (30 do 40 let življenja). Od regijskih usposabljanj mentorjev za starejše (v letih 2012 do 2014) bi morali postopoma preiti v samostojen študij ali vsaj specializacijo kot nadgradnjo študija andragogike. Tako bi dobili boljšo kvaliteto izobraževanja starejših, znanstvenike za področje, raziskovalno delo in nosilce razvoja v praksi. Ta pobuda se je porodila v letu 2012. To je dolgoročna zamisel, ki jo bomo postopoma uresničevali v naslednjih letih.

Poročilo o delovanju sekcije Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja starejših

Delo Inštituta vodi predstojnica doc. dr. Dušana Findeisen v sodelovanju s prof. dr. Ano Krajnc, Tamaro Jare, Vojko Melinc in drugimi občasnimi zunanjimi sodelavci.

Področja delovanja Inštituta v letu 2012 so bila:

- Vsebinska zasnova evropskih projektov: FORAGE, CINAGE, PERSONAL TOWN TOURS, EMIL, ECIL
- Izvedba projektov (podrobneje so predstavljeni v rubriki *Mednarodno delovanje*):
 - FORAGE (angl. for age): ekspertna mreža strokovnjakov na področju izobraževanja starejših
 - EMIL (ang. European Map of Intergenerational Learning): evropska mreža za medgeneracijsko učenje in sodelovanje
 - ECIL (ang. European Certificate of Intergenerational Learning): evropsko spričevalo za medgeneracijsko učenje
- Spremljanje mednarodnih javnih razpisov
- Sodelovanje pri programski zasnovi in izvedbi usposabljanj in strokovnih srečanj za mentorje, prostovoljce, mrežo slovenskih univerz
- Razvoj novih izobraževalnih programov (Tisti, ki naredijo svet boljši, Trgi, ulice, in stavbe okoli nas, Na valovih socialnih omrežij itd.)
- Koncipiranje učbenikov za računalniško izobraževanje
- Vzdrževanje stikov s sorodnimi ustanovami na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni (ACS, ADS, ZDUS, ZAWiW Ulm, Age Platform Europe, AIUTA itd.)
- Udeležba na konferencah in posvetih na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni
- Zasnova in vodenje javne kampanje (spletne novice, radijske in televizijske oddaje, članki, stiki z novinarji ob sodelovanju Univerze za tretje življenjsko obdobje)
- Pisanje in oblikovanje spletnega učnega priročnika Mentor in znanje
- Raziskovanje pojavov in trendov v izobraževanju starejših na primeru UTŽO.

- Avtorski tekst za monografijo »Koraki v prostovoljstvo: naredimo jih skupaj na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani« (sofinanciranje MOL)

Doc. dr. Dušana Findeisen se vključuje v programsko zasnovo in izvedbo usposabljanj v nacionalnih projektih *Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših* in *Usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju starejših*. Publiciranje v okviru projektov:

- (1) V projektu *Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših*: so-avtorstvo doc. dr. Dušane Findeisen pri publikaciji z naslovom *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje*.
- (2) V projektu *Usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju starejših*: so-avtorstvo doc. dr. Dušane Findeisen pri e-znanstveni monografiji *Posebnosti izobraževanja starejših*. Članek doc. dr. Dušane Findeisen v tematski številki *Andragoških spoznanj* z naslovom *Kako razumeti mentorsko razmerje in njegove posledice*.

Drugo mednarodno sodelovanje v letu 2012:

Doc. dr. Dušana Findeisen je 21. in 22. junija sodelovala na evropski konferenci *Later Learning in Adult Education and its Role in Europe's Development – Challenges, Concepts, Benefits* v Gradcu, na kateri je predavala na temo *Izobraževanje starejših odraslih – kje smo?*

Sodelovanje doc. dr. Dušane Findeisen na mednarodni konferenci *Active Ageing and Intergenerational Dialogue – a Challenge for the Danube Countries in a United Europe*, ki je potekala od 8. do 10. julija na Univerzi v Ulmu

Doc. dr. Dušana Findeisen se je 19. novembra v Bruslju udeležila konference *One step up in later life: learning for active ageing*, na kateri je moderirala je delovno skupino na temo medgeneracijskega učenja in spodbujanja organizacij starejših za starejše.

Doc. dr. Dušana Findeisen se je od 17. do 21. septembra udeležila mednarodne konference *International Federation of Ageing* v Ufi v Rusiji, na kateri je sodelovala z dvema plenarnima predavanjema: (1) *Generations In Dialogue, Intergenerational Education And Learning* in (2) *Education Of Older People For Their Volunteering In Public Institutions*.

Podrobnejša vsebina dela Inštituta je zajeta tudi v poročilu sekcije Univerza za tretje življenjsko obdobje, podpoglavje Delovanje v javnosti - v kronološkem pregledu dogodkov v letu 2012 in v poglavjih, ki zajemajo mednarodno dejavnost, javno kampanjo, organizirano prostovoljsko delo. Raziskovalno in razvojno delo Inštituta je prepleteno in neposredno povezano z vsemi dejavnostmi in področji Društva.

Druge dejavnosti Društva na lokalni in nacionalni ravni

Informacijsko-dokumentacijski center

Za slušatelje in mentorje Univerze za tretje življenjsko obdobje, strokovno javnost, študente različnih fakultet, novinarje in širšo zainteresirano javnost vodimo informacijsko-dokumentacijski center za izobraževanje starejših in druga vprašanja starejših (specialno knjižnico), urejamo gradiva in svetujemo obiskovalcem knjižnice. V letu 2012 je knjižnico obiskalo 63 obiskovalcev; večina njih so bili naši uporabniki (slušatelji Univerze) in študenti redne Univerze v Ljubljani.

Programi organiziranega prostovoljnega dela

Slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje se lahko vključijo v različne programe prostovoljnega dela, ki jih Univerza organizira sama ali v sodelovanju s kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi, zdravstvenimi in humanitarnimi ustanovami kot so muzeji, knjižnice, bolnišnice, dobrodelna društva, botanični vrt. Prostovoljno delo daje starejšim možnost učenja, možnost prenosa svojega že pridobljenega znanja in izkušenj v druga okolja in drugim generacijam, predvsem pa jim pomeni možnost socialne vključenosti, osebne rasti in razvijanja ter utrjevanja pozitivne samopodobe.

Slušatelji Univerze so bili v letu 2012 vključeni v naslednje programe organiziranega prostovoljnega dela:

- kulturni mediatorji v Kliničnem centru Ljubljana
- prostovoljni kulturni mediatorji v muzejih
- vrtni prostovoljci v Botaničnem vrtu v Ljubljani
- skupina prostovoljk, ki v sodelovanju z UNICEF-om izdeluje punčke iz cunj
- skupina za pripovedništvo

Kulturni mediatorji v bolnišnici

Kulturni mediatorji v Kliničnem centru v Ljubljani delujejo z namenim ustvarjanja vezi med kulturnimi stvaritvami, kulturno dediščino in tistimi bolniki, ki jih želijo doživeti. To lahko storijo v živo s pripovedovanjem, branjem, pogovorom, pripravo razstav in še na mnoge druge načine. Izjemen pomen mediatorjevega dela je, da vzpostavljajo vezi z bolniki, ki so

iz kulturnih, družbenih, ekonomskih ali zdravstvenih razlogov oddaljeni od kulture, pa si želijo stika z njo in širšim okoljem in dogajanjem, od katerega so zaradi svoje bolezni odmaknjenosti.

24. januarja in 16. februarja smo organizirali uvodno usposabljanje prostovoljcev v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana. Usposabljanje je bilo namenjeno predstavitvi osnovnih načel bolnišnične nege, varovanju bolnikovih osebnih podatkov, zasebnosti, zaupnosti s strani prostovoljcev in predstavitvi oddelkov, kjer je mogoče opravljati prostovoljno delo.

V novem študijskem letu smo organizirali uvodno srečanje s prostovoljnimi kulturnimi mediatorji v UKC Ljubljana, katerega namen je bil srečati se s prostovoljci, ki že delujejo v Kliničnem centru in spoznati njihovo delo. 15. novembra pa smo organizirali uvodno usposabljanje, na katerem je doc. dr. Dušana Findeisen predstavila koncept kulturnih mediatorjev v bolnišnici, Primož Jamšek iz Slovenske filantropije je spregovoril o etiki v prostovoljstvu, Mojca Fink, koordinatorica prostovoljstva v UKC, pa je podala osnovne informacije o vključitvi v prostovoljno delo v UKC.

Prostovoljci so se vključili v delo v UKC na negovalnem oddelku, otroškem in očesnem oddelku. Enkrat mesečno imajo možnost supervizije o svojem prostovoljnem delu v Kliničnem centru. V prostovoljno delo v Kliničnem centru se je vključilo 9 novih prostovoljk, od prej pa jih deluje 14.

Program vodi Alijana Šantej.

Vrtni prostovoljci v Botaničnem vrtu v Ljubljani

Slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje delujejo kot prostovoljci v Botaničnem vrtu, ki ga s svojimi zamislimi in delom povežejo z različnimi družbenimi skupinami ter generacijami. Prostovoljci širijo védenje o pomenu botaničnih vrtov za ohranjanje biološke raznolikosti in prispevajo ideje za popularizacijo botaničnih vrtov. S svojim znanjem, izkušnjami, kulturo in delom sodelujejo pri raznih dejavnostih botaničnega vrta in se nenehno izobražujejo na UTŽO in v Botaničnem vrtu.

Vrtni prostovoljci so se v letu 2012 udeležili izobraževanj, namenjenih starejšim vrtnim prostovoljcem: Spomladansko delo v vrtu; Prepoznavanje in zatiranje tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst; Jesenska opravila.

Projekt VIR: vrtni prostovoljci in vrtno rastline

Vrtni prostovoljci so sodelovali v projektu VIR - vrtni prostovoljci in invazivne rastline. Projekt je sofinanciral MOL, oddelek za okolje in prostor. V okviru projekta VIR smo meseca maja izvedli konferenco *Tujerodne invazivne rastlinske vrste pri nas*, na kateri so predavali slovenski strokovnjaki s tega področja. Po celoletnem prostovoljnem odstranjevanju tujerodnih invazivnih vrst v Botaničnem vrtu v Ljubljani so se udeleženci projekta zbrali na jesenskem srečanju vrtnih prostovoljce, kjer smo predstavili rezultate projekta .

MOL je s projektom VIR sodelovala na natečaju EU leta 2012, v kategoriji družbenih inovacij, ki jih podpira lokalna uprava.

Tamara Jare je projekt VIR predstavila na dveh vabljenih predavanjih na prireditvi *Narava zdravje 2012*.

Tamara Jare je o projektu VIR predavala na mednarodni konferenci ESREA, september 2012, Ljubljana.

Projekt Vrtni prostovoljci je bil v letu 2012 nominiran za nagrado LJUDJE ODPRTIH ROK. Nagrado podeljuje revija Naša žena.

<http://www.eva.si/2012/11/ljudje-odprtih-rok-zdaj-je-cas-za-dobra-dela/>

<http://www.botanicni-vrt.si/content/blogcategory/43/422/lang,si/>

Projekt Kiparimo skupaj

Študenti študijskega krožka *Keramika* so pod vodstvom mentorice Lučke Šičarov sodelovali z dijaki Gimnazije Šentvid in Botaničnim vrtom v Ljubljani v medgeneracijskem projektu *Kiparimo skupaj*, ki ga je zasnovala Tamara Jare. Potekal je v prostorih Botaničnega vrta Ljubljana, kjer sta bila izvedena strokovno vodstvo po vrtu in delavnica

kiparjenja v glini. Končni izdelki medgeneracijskega projekta so bili na ogled na javni razstavi v steklenjaku Tivoli, od meseca maja do zaključka leta 2012. Projekt se je vključil v iniciativo slovenske filantropije *Skupaj proti osamljenosti* in bil na POP TV predstavljen kot primer dobre prakse boja proti osamljenosti starejših. Projekt *Kiparimo skupaj* se je vključil tudi v vseevropsko iniciativo *Dan odprtih vrat šolskih učilnic* in sodeloval na evropskem natečaju ob Evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012.

Program organiziranega prostovoljnega dela v Botaničnem vrtu Ljubljana z naslovom *Vrtni prostovoljci* vodi Tamara Jare.

Skupina za UNICEF – projekt Punčka iz cunj

Od leta 2006 sodeluje 15 slušateljic Univerze za tretje življenjsko obdobje v Unicefovem projektu Punčka iz cunj. Namen projekta je izdelovanje punčk iz rabljenega blaga, ki jih nato prostovoljke in Unicef prodaja za zbiranje sredstev za cepljenje otrok proti šestim nalezljivim boleznim v državah tretjega sveta. V ta namen se prostovoljke povezuje tudi z drugimi generacijami, predvsem z otroki, na katere prenašajo svoje znanje izdelovanja punčk.

Skupina je v letu 2012 svoje delo in izdelke predstavila na več dogodkih:

- ob dnevu četrtne skupnosti Ljubljana-Center so, 7. marca, pripravile samostojno prodajno razstavo;
- 22. marca so se udeležile srečanja z otroki in osebjem VVZ Zelena Jama, kjer so jim predstavile izdelovanje punčk;
- 26. september so s svojimi punčkami iz cunj sodelovale na dobrodelni razstavi v Državnem zboru, kjer so prodale 115 punčk;
- 8. oktobra so pripravile prodajno razstavo v prostorih četrtne skupnosti Ljubljana-Center;
- v prostorih UTŽO je potekal Miklavžev sejem – prodajna razstava punčk iz cunj, kjer so slušateljci posvojili 18 punčk.

Kulturni mediatorji v muzejih

Starejši, ki jih zanima prostovoljno delo v kulturi s poudarkom na ohranjanju kulturne dediščine, se lahko vključijo v program Mediatorji v kulturi. Program Mediatorji v kulturi je namenjen predvsem tistim slušateljem Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki obiskujejo študijske krožke zgodovine, umetnostne zgodovine, antropologije, arheologije in sorodnih humanističnih ved. Kulturni mediator nadzoruje razstavne prostore, informira obiskovalce o muzeju in jih usmerja, na njihovo željo obiskovalcem razstavo obrazloži in jih vodi po razstavi. Kulturni mediator je vez med muzejem in obiskovalci. Slušatelji Univerze se kot kulturni mediatorji največ vključujejo v prostovoljno delo v Muzej za arhitekturo in oblikovanje Ljubljana in Slovenski prirodoslovni muzej.

Skupina Umetnost pripovedovanja

Umetnost pripovedovanja je študijski krožek na Univerzi za tretje življenjsko obdobje, katerega osnovni namen je spoznavanje veščin in tehnik pripovedovanja zgodb, upoštevajoč poslušalce in okoliščine, v katerih se nahajajo. Člani skupine iščejo možnosti in načine, kako branje in pripovedništvo povezati z različnimi ciljnimi skupinami (v vrtcih, šolah, bolnišnicah, domovih starejših občanov), sodelujejo na literarnih srečanjih v knjižnicah, na književnih sejmih Društva slovenskih pisateljev ipd. V skupini deluje 11 članov, ki s pripovedništvom vstopajo v različne javne ustanove in dogodke.

Projekt »Krepitev mreže NVO izobraževanja starejših«

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v okviru projekta, ki je financiran s strani ESS skladov in MPJU, koordinira nacionalno mrežo NVO izobraževanja starejših. Namen projekta je širjenje in utrjevanje mreže Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in mreže nevladnih organizacij na področju izobraževanja starejših. Slovenska UTŽO projekt izvaja s partnerji UTŽO Škofja Loka, UTŽO Grosuplje, UTŽO Žalec in NEC Cerknica.

Projekt omogoča, da iz razmeroma ohlapne mreže nastaja trajnostna mreža z zgrajeno podporno strukturo. Za kvalitativen premik v okviru projekta izvajamo civilni dialog, zagovorništvo in povezovanje z ministrstvi ter skupno delovanje nevladnega sektorja, povezanega v močno mrežo. Z izobraževanjem starejših iščemo poti za uveljavljanje nove

podobe starosti, za integracijo različnih skupin starejših v družbo, za ohranjanje in razvoj družbene, politične in ekonomske odgovornosti starejših.

V letu 2012 so bile v okviru projekta izvedene naslednje aktivnosti:

Srečanje za Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, Pogledi na dejavno staranje in medgeneracijsko sodelovanje, srečanje mreže NVO izobraževanja starejših z MDDSZ
24.4.2012

Srečanje z Ministrstvom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Izzivi izobraževanja starejših in dejavnega staranja, 25. septembra 2012

Vključevanje v aktivnosti Evropskega tedna e-veščin 2012 in Svetovnega dneva informacijske družbe: usposabljanje starejših mentorjev prostovoljnega učenja računalništva v mreži E-veščine za starejše prostovoljne mentorje računalništva , S&T Slovenija

Srečanje Dejavno staranje in e-opismenjevanje starejših, 5.4.2012

Izvedba posveta Slovenske UTŽO kot nacionalne mreže organizacij izobraževanja starejših za uskladitev Strategije nacionalne mreže NVO izobraževanja starejših, 27.8.2012

Izvedba strokovnih usposabljanj z namenom povečanja usposobljenosti NVO na vsebinskem področju: (1) Seminar za mentorje izobraževanja starejših Razumevanje starejših odraslih, programiranje in izvajanje izobraževanja zanje, Škofja Loka 1.2.2012, (2) Seminar za mentorje izobraževanja starejših Programiranje izobraževalnega programa in postavljanje učnih ciljev, Ljubljana 19.4.2012. (3) Uspešno vodenje društev – Predstavitev priložnosti, ki jih nudi poznavanje zakonodajnih okvirov delovanja društev, civilnega dialoga in zagovorništva, Izola 15.2.2012 in Žalec 16.2.2012

Srečanje za medije v sodelovanju z MIZKŠ (direktorat za informacijsko družbo): Okrogla miza informacijska družba in aktivno staranje, Ljubljana 17.5.2012

Strokovna regionalna usposabljanja (6) na temo Vodenje NVO izobraževanja starejših in Razumevanja starejših odraslih, programiranje in izvajanje izobraževanja zanje (Seminar za mentorje izobraževanja starejših);

Vsebinska srečanja (3) na katerih smo izpostavili pomen kulturne dediščine v izobraževanju in prostovoljstvu starejših in predstavili koncept prostovoljnega učenja računalništva v dvoje, kulturne mediatorje in druge modele prostovoljstva in aktivnega vključevanja starejših v družbo;

Posveti (2) z NVO za uskladitev predpisov in oblikovanje pobud za zakonodajne spremembe na področju izobraževanja starejših;

Strokovno svetovanje nevladnim organizacijam s področja izobraževanja starejših;

Okrogla miza Znaš, nauči drugega, na kateri smo predstavili sodelovanje in povezovanje s podjetjem S&T Slovenija pri promociji prostovoljnega učenja računalništva v dvoje Znaš-nauči drugega;

Predstavitev delovanja organizacij izobraževanja starejših in prikaz primerjave med nevladnim in vladnim sektorjem na področju izobraževanja starejših, ki je bila narejena na podlagi analize evalvacijskega vprašalnika;

Postavitev spletne strani Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje <http://www.slovenska-univerza3.si>;

Izdaja predstavitvene publikacije Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje: Izobraževanje starejših v Sloveniji – Zakaj in kako

Brezplačna računalniška usposabljanja za starejše prostovoljne mentorje računalništva.

Projekt vodi Maša Bizovičar v sodelovanju z Aleksandro Radojč

Projekt v celoti financira Ministrstvo za pravosodje in javno upravo - MPJU iz sredstev ministrstva (15 %) in sredstev Evropskega socialnega sklada - ESS (85 %).

Projekt »Razvoj in izvajanje novo razvitih programov za usposabljanje strokovnih delavcev« - UMIS (usposabljanje mentorjev v izobraževanju starejših)

V okviru projekta, ki ga financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport iz sredstev ministrstva in ESS, potekata dva programa in sicer *Usposabljanje strokovnih delavcev za izobraževanje starejših* ter *Usposabljanje mentorjev za izobraževanje v parih in e-mentorstvo*. Oba programa smo v letu 2012 začeli izvajati v Velenju.

V sodelovanju s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani - Oddelkom za pedagogiko in andragogiko - Pedagoško fakulteto Univerze v Mariboru - Oddelkom za temeljne pedagoške predmete - in sodelujočo organizacijo Andragoškim zavodom Ljudsko Univerzo Velenje, smo v oktobru in novembru izvedli program *Usposabljanje strokovnih delavcev za izobraževanje starejših*. Na petih usposabljanjih (skupno štirideset ur) so sodelovali izvajalci: prof. dr. Ana Krajnc, doc. dr. Dušana Findeisen, doc. dr. Nives Ličen, prof. dr. Milena Ivanuš Grmek, doc. dr. Marko Radovan, mag. Miran Erič in Senka H. Ciuha. Vsebinski sklopi vsakega modula so predstavili specifiko in posebnosti izobraževanja starejših. Znotraj odgovorov, zakaj in kako izobraževati starejše, smo udeležence usposabljanja seznanili z načrtovanjem izobraževanja starejših, metodami in didaktičnimi postopki uspešnega izobraževanja, s prepoznavanjem potreb, želja, hotenja in posledičnem oblikovanju primernih programov izobraževanja, ter kako v tretjem življenjskem obdobju krepiti socialne vezi, starejšim dajati trdnost in oporo; tako psihološko kot družbeno. Udeleženci usposabljanja so visoko ocenili uporabnost pridobljenega znanja, obliko predavanj z delavnicami in diskusijami ter kvaliteto učnih gradiv.

V okviru programa *Usposabljanje strokovnih delavcev za izobraževanje starejših* je bila objavljena e-monografija *Posebnosti izobraževanja starejših*, v okviru programa *Usposabljanje mentorjev za izobraževanje v parih in e-mentorstvo* pa smo pripravili in izdali tematsko številko revije *Andragoška spoznanja*.

Projekt je v letu 2012 vodila Senka Hočevar Ciuha v sodelovanju z Aleksandro Radojc.

Projekt v celoti financira MIZKŠ iz sredstev ministrstva (15 %) in iz Evropskega socialnega sklada - ESS (85 %).

Projekt CVŽU LUR

Svetovanje za učenje, izobraževanje, življenje in delo starejših odraslih je v okviru projekta Center vseživljenjskega učenja LUR potekal do konca avgusta. Svetovali smo 236 starejšim odraslim. Povprečna starost starejših odraslih, ki smo jim svetovali je 63 let, največ svetovancev ima srednješolsko izobrazbo (30 %) ali visoko ali univerzitetno

izobrazbo (37 %). Svetovali smo v večini ženskam (87 %) in starejši so za svetovanje izvedeli v večini na Univerzi za tretje življenjsko obdobje ali od prijateljev ter znancev.

V projektu je brezplačno svetovanje in učenje izvajala v ljubljanski regiji izvajala mreža izobraževalnih organizacij. Nosilec projekta je CDI Univerzum, sodelujejo pa še Mestna knjižnica Ljubljana, Glotta Nova, Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik s svetovanjem za invalide ter Mladinsko informativno svetovalno središče s svetovanjem za migrante. Dejavnosti učenja in svetovanja so bile ob finančni podpori Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport brezplačne.

Projekt vodi Maša Bizovičar v sodelovanju z Aleksandro Radojč

Projekt v celoti financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport iz sredstev ministrstva (15 %) in sredstev Evropskega socialnega sklada - ESS (85 %).

Mentorstvo študentom Univerze

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje je v letu 2012 enajst dodiplomskih in podiplomskih študentov Univerze v Ljubljani in Doba fakultete opravljalo andragoško prakso ali raziskovalno delo. Nudili smo jim mentorstvo ali so-mentorstvo pri opravljanju andragoške prakse in podporo pri pisanju raziskovalnih in diplomskih nalog ali raziskovalnem delu. Mentorstvo študentov vodi Alijana Šantej, vodja UTŽO Ljubljana.

Katja Rakovec, študentka andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v okviru raziskave *Izobraževanje starejših v skupnosti* preučevala udeležbo slušateljev na Univerzi, izvajalce programov in program prostovoljnega dela Kulturni mediatorji v muzejih.

Lucija Žižmund, univ. dipl. umet. zgod. s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je opravljala andragoško opazovalno prakso (marec) v študijskih skupinah umetnostne zgodovine pri mentorici Maji Čebašek. Po opravljeni praksi je oblikovala seminarsko nalogo z naslovom *Umetnostna zgodovina in kulturni mediatorji Univerze za tretje življenjsko obdobje*.

Barbara Mirkovič, univ. dipl. umet. zgod. s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je opravljala andragoško opazovalno prakso (marec) v študijskih skupinah umetnostne zgodovine pri mentorici Maji Čebašek. Po opravljeni praksi je oblikovala seminarsko nalogo z naslovom *Dejavniki udeležbe in motivacija odraslih v izobraževalnih programih umetnostne zgodovine*.

Nejc Lotrič, študent andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je na Univerzi za tretje življenjsko obdobje opravljal andragoško prakso. V okviru prakse se je udeležil evalvacijskega srečanja z animatorji računalniških skupin in delavnice za mentorje izobraževanja starejših z naslovom *Programiranje izobraževalnega programa in postavljanje učnih ciljev*, v okviru katere je analiziral evalvacijske vprašalnike o zadovoljstvu z izvedbo delavnice. Sodeloval je na posvetu *Dejavna starost in medgeneracijsko sodelovanje* in Svetu mreže slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje. Udeležil se je Dneva za spremembe, v okviru katerega so slušatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje in dijaki Gimnazije Šentvid pripravili dogodek *Kiparimo* skupaj. Udeležil se je posveta z naslovom *Evropski dan solidarnosti in sodelovanje med generacijami*. Obiskal je študijske skupine za nemščino in ruščino.

Aleksandru Čeganjaku, študentu Doba Fakultete za uporabne poslovne in družbene študije Maribor, študijske smeri poslovanje, smo svetovali pri pisanju seminarske naloge z naslovom *Civilna družba in organiziranje dejavnosti starejših*.

Miha Cimperman, mladi raziskovalec na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, katedre za informatiko, je slušatelje Univerze za tretje življenjsko obdobje vključil v raziskavo *Uporaba domačega telemedicinskega sistema* z namenom raziskati, kako starejši sprejemajo nove tehnologije v zdravstvu.

Matej Meterc, doktorski študent slovenščine in slovaščine Filozofske fakultete v Ljubljani, je vključil slušatelje v raziskavo *Primerjava slovaške in slovenske frazeologije*. Oblikoval je spletni vprašalnik, ki smo ga posredovali slušateljem.

Tetiana Sadetska je vključila prostovoljce Univerze za tretje življenjsko obdobje v raziskavo *Vloga skrbništva v odnosu prostovoljec – neprofitna organizacija*.

Andreja Linec, študentka pedagogike in andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je opravljala andragoško prakso, v okviru katere je obiskala študijske skupine Pravo na vsakem koraku, Na valovih socialnih omrežij, Kitajska kultura ter Babica in dedek za današnje čase. Sodelovala je na dogodku nacionalne mreže slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje *Kultura starejših za vse generacije* in pri pripravah, izvedbi in evalvaciji nacionalnega strokovnega posveta *Starejši v družbi znanja*.

Mateji Starc, študentki Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, smo nudili podporo pri pisanju diplomske naloge z navedbo literature o izobraževanju starejših in dejavnem staranju.

Barbara Uran, univ. dipl. hispanistka, je opravljala hospitacijo pri študijskih skupinah za španščino UTŽO Ljubljana pri mentorici Eriki Zorko Müller.

Jaka Krivec, študent Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani, je na UTŽO Ljubljana posnel kratek dokumentarec o izobraževanju starejših.

Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V obdobju januar – december 2012 smo izdali trinajst številčk spletnih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Namenjamo jih slušateljem, mentorjem in sodelavcem Univerze za tretje življenjsko obdobje, pa tudi širši strokovni javnosti: strokovnjakom na področju andragogike, socialne gerontologije, psihologije, geragogike, medicine, oblikovalcem lokalnih in nacionalnih politik, študentom v terciarnem izobraževanju, sorodnim organizacijam, novinarjem. Novice odpirajo nove poglede in vprašanja o starejših, dejavni starosti in novih socialnih vlogah starejših.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.univerza3.si seznanjamo slušatelje, mentorje, mrežo slovenskih univerz in širšo javnost o dogodkih, novostih in tekočih dogajanjih na Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Stran je razdeljena na rubrike: novosti, obvestila slušateljem, obvestila animatorjem, obvestila mentorjem in Slovenska univerza. Slušatelje obveščamo o tekočih dogajanjih s pisnimi in elektronskimi okrožnicami, obveščanje poteka tudi na

oglasnih deskah na sedežu Univerze. Oglasne deske so tematsko razporejene in sicer: Novice UTŽO Ljubljana in mreže slovenskih univerz, UTŽO v mednarodnih projektih, UTŽO v javnih občilih, Novice iz partnerskih ustanov in Kritični razmislek o poznejših letih.

Rubrika U3 v reviji Vzajemnost

V letu 2012 je bilo v reviji Vzajemnost, kjer imamo redno mesečno rubriko U3, objavljeno 8 prispevkov. Seznam objavljenih prispevkov v reviji Vzajemnost v letu 2012:

Januar 2012

Rapoša Tajnšek, P.: *Razcvet znanja in ustvarjalnosti starejših*

Februar 2012

Jež, L.: *Od tod do nebes z nasmehom do ušes*

Marec 2012

Vrtačnik, M.: *Univerza, ki nikoli ne spi*

Šantej, A.: *Črke in podobe iz knjig so oživele*

April 2012

Hrvatina, E.: *Novi izzivi tudi v jeseni življenja*

Maj 2012

Hočevar, J.: *Knjižnica je žarišče dejavnosti za starejše*

Junij 2012

Hrvatina, E.: *Spretnosti in znanja je treba prenašati mlajšim*

Julij/avgust 2012

Ambasadorji dejavnega staranja

Mentor in znanje

Elektronska publikacija *Mentor in znanje* je namenjena mentorjem študijskih skupin na univerzah za tretje življenjsko obdobje. V letu 2012 je publikacija *Mentor in znanje* izšla trikrat:

Januar/februar 2012

Metode v izobraževanju starejših

Marec/april 2012

Razlika med poučevanjem in mentoriranjem, mentorsko razmerje

Oktober/november 2012

Izobraževanje odraslih in starejših odraslih po konceptu Malcoma Knowlesa.

Drugo sodelovanje z mediji

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

Radio Sora, oddaja *V jeseni življenja*, 16. 1. 2012

Telefonski pogovor z doc. dr. Dušano Findeisen.

Tema: stereotipi o starejših in staranju, družbenemu dojemanju starejših, medgeneracijskem sodelovanju in sožitju, izrazu tretje življenjsko obdobje in raziskavah o starejših.

Novinarka: Monika Tavčar

Radio Zagreb1, 15. februar 2012

Sodelovali: doc. dr. Dušana Findeisen in Alijana Šantej

Tema: dejavno staranje, učenje starejših, profesionalno prostovoljstvo starejših, Univerza za tretje življenjsko obdobje

Radio Slovenija 1, oddaja *Storž*, 15. februar 2012

Sodelovali: doc. dr. Dušana Findeisen, dr. Vladimir Pogačnik, Marija Cizelj

Tema: ob izidu monografije so se pogovarjali o Mariji Saje pa tudi o tretjem življenjskem obdobju kot priložnosti za nove izzive in posebnosti izobraževanja ter učenja starejših

Novinarka: Lucija Fatur

Televizija Slovenija 1, *Prvi dnevnik*, rubrika *Srebrni namig*, 20. marec 2012

Sodelovala: Mateja Rozman Amon, direktorica LU Radovljica

Tema: aktivno vključevanje starejših v programe UTŽO na UTŽO Radovljica, sodelovanje starejših v evropskih projektih

Televizija Slovenija 1, *Prvi dnevnik*, rubrika *Srebrni namig*, 3. april 2012

Sodelovala: doc. dr. Dušana Findeisen

Tema: poslanstvo univerz za tretje življenjsko obdobje, motivi starejših za izobraževanje, možnosti uporabe znanja v širšem okolju, število slušateljev na UTŽO, primerjava izobraževanja starejših z Evropo

Televizija Slovenija 1, oddaja *Polnočni klub: Biti, postati, pripadati*

Sodelovali: Nada Klučar, Jurij Kus, Vesna Dakić

Tema: priprava na upokožitev, uresničevanje želja v tretjem življenjskem obdobju, strukturiranje časa, prostovoljsko delo.

POP TV, oddaja *24 ur, osrednja informativna oddaja*, 21. april 2012

Sodelovala: Tamara Jare

Tema: predstavitev medgeneracijske delavnice *Kiparimo skupaj*, v kateri so sodelovali študenti UTŽO in dijaki Gimnazije Šentvid.

Novinar: Janez Usenik

Televizija Slovenija 1, *Prvi dnevnik*, 29. maj 2012

Sodelovala: doc. dr. Dušana Findeisen, študenti angleščine, Andrej Sotošek, direktor ACS

Tema: Posledice varčevanja, pomen izobraževanja starejših, pomen samostojnosti Andragoškega centra Slovenije na področju izobraževanja odraslih

Novinarka: Aleksandra Trupej

Televizija Slovenija 1, *Prvi dnevnik*, rubrika *Srebrni namig*, 26. junij 2012

Sodelovala: Alijana Šantej

Tema: Prostovoljni kulturni mediatorji v slovenskih muzejih

Novinarka: Suzana Kozel

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 29. avgust 2012

Sodelovali: doc. dr. Dušana Findeisen, Robert Mlakar, Meta Kutin

Tema: Predstavitev Univerze za tretje življenjsko obdobje in možnosti, ki jih ponuja. Predstavitev računalniškega izobraževanja in programa Trgi, ulice in stavbe okrog nas.

Radio Ognjišče, 26. september 2012

Sodelovala: Alijana Šantej

Tema: V okviru evropskega dneva jezikov je Alijana Šantej predstavila jezikovno izobraževanje na Univerzi za tretje življenjsko obdobje

Publikacije, izdane v letu 2012

Findeisen, D. (2012). *Koraki v prostovoljstvo: naredimo jih skupaj na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani*. Ljubljana: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Bizovičar, M. in Krajnc, A. (ur.). (2012). *Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje; Izobraževanje starejših v Sloveniji – zakaj in kako*. Ljubljana: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje.

Hočevar Ciuha, S. (ur.). *Posebnosti izobraževanja starejših*. Ljubljana: Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje. E-publikacija. Dostopno na: http://www.slovenska-univerza3.si/docs/eMonografija_Posebnosti_izobrazevanja_starejsih.pdf.

Andragoška spoznanja, 2/2012, letnik 18. Tematska številka, izdana v okviru projekta *Razvoj in izvajanje novo razvitih programov za usposabljanje strokovnih delavcev*.

Članki v javnih občilih izpod našega peresa

(2012) »Starec in morje«, *Seniorji.info*, 3. februar, http://www.seniorji.info/KULURNI_DOGODKI_Starec_in_morje_in_druge_zgodbe.

Findeisen, D. (2012). »Profesorica Marija Saje: preplet človeka, kulture in učenja«, e-novičke *Andragoškega centra Republike Slovenije*, januar, str. 10-11.

Vodopivec, M. (2012). »Evropski projekt povezuje Slovenijo in Italijo«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, januar, str. 17-18.

Findeisen, D. (2012). » FORAGE je mreža mrež na področju izobraževanja starejših«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, marec, str. 16-17.

(2012). »Univerza za tretje življenjsko obdobje: dan odprtih vrat Nikar ne trkajte, vstopite«, *Eurydice novice*, april.

(2012). »Univerza za tretje življenjsko obdobje: dan odprtih vrat Nikar ne trkajte, vstopite«, *CNVOS*, 30. april, <http://www.cnvos.info/article/id/5933/cid/92>.

Findeisen, D. (2012). »The Third Age University of Slovenia«, *EUROPA*, 31. Maj, <http://europa.eu/ey2012/ey2012main.jsp?catId=975&langId=en&mode=initDetail&initiativeId=183&initLangId=en>

(2012). »Računalništvo – prvi koraki«, *Seniorji.info*, 6. julij, http://www.seniorji.info/IZOBRAZEVANJE_Racunalnistvo_-_prvi_koraki

Šantej, A. (2012). »Ta svet je učenja vreden – zdaj je čas za vpis na Univerzo za tretje življenjsko obdobje«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 29.

Findeisen, D. (2012). »Začenja se vpis v študijske programe Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, september, str. 12-13.

(2012). »Vpis v študijske programe Univerze za tretje življenjsko obdobje«, *Eurydice novice*, september.

Krajnc, A. (2012). »Ključ do vitalnosti je vseživljenjsko izobraževanje«, *Zdrave novice*, september, str. 48-49.

Žgur, M. (2012). »Medgeneracijski dogodek Ta svet je vreden, da se učimo skupaj«, *Mojaobcina.si*, 25. oktober, <http://www.mojaobcina.si/ljubljana/novice/evropski-projekti/medgeneracijski-dogodek-ta-svet-je-vreden-da-se-ucimo-skupaj.html>.

Žgur, M. (2012). »Kultura starejših za vse generacije«, *Mojaobcina.si*, 22. november, <http://www.mojaobcina.si/ljubljana/novice/kultura/kultura-starejsih-za-vse-generacije.html>.

Članki izpod peresa slušateljev

(2012). Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani *Spremenjenke in premetanke v Ugankarskem izzivu*, januar-marec.

Železnik, N. (2012). »Nikoli ni prepozno za učenje«, *Naša žena*, februar, str. 12.

(2012). Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani *Križanka 2+1 v Ugankarski reviji Problem*, marec.

(2012). Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani *Križanka 2+1 v Ugankarski reviji Problem*, marec.

(2012). Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani *Igra asociacij v Ugankarski reviji Problem*, maj.

Platiše, J. (2012). »Devet tipkovnic – literarno pripovedniško srečanje«, *Seniorji.info*, 30. maj, http://www.seniorji.info/KULTURNI_DOGODKI_Devet_tipkovnic_-_literarno_pripovednisko_srecanje

Platiše, J. (2012). »Literarno pripovedniško srečanje«, *Vzajemnost*, junij, str. 54.

Weissbacher, O. (2012). »Ambasadorji dejavnega staranja«, *Vzajemnost*, julij/avgust, str. 29.

Rozman, A. (2012). »Marinkina knjižnica in še marsikaj«, *Vzajemnost*, julij/avgust, str. 30.

Luznar, N. (2012). »Svoboda poučevanja« *Vzajemnost*, julij/avgust, str. 29-30.

(2012). Študijski krožek »Čudoviti svet ugank« Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani *Posetnice anagrami in Vreteno v Ugankarski reviji Problem*, julij.

Železnik, N. (2012). »Širijo obzorja, združujejo ljudi«, *Naša žena*, avgust, str. 8-10.

Železnik, N. (2012). »Univerza za tretje življenjsko obdobje na pragu 29. študijskega leta«, *Dnevnik*, 27. Avgust, str. 39.

Platiše, J. (2012). »Univerza za tretje življenjsko obdobje prejela nagrado RS za izobraževanje starejših«, *Rtvslo.si*, 10. oktober, <http://www.rtvslo.si/blog/janez-platise/univerza-za-3-zivljenjsko-obdobje-prejela-nagrado-rs-za-izobrazevanja-starejsih/76769>.

Platiše, J. (2012). »Univerza za tretje življenjsko obdobje prejela nagrado RS za izobraževanje starejših«, *Blog Janeza Platiše*, 11. oktober, <http://janezplatise.blogspot.com/search?q=univerza+za+tretje+%C5%BEivljenjsko+obdobje>

Platiše, J. (2012). »Univerza za 3. življenjsko obdobje prejela nagrado RS«, *Seniorji.info*, 11. oktober, http://www.seniorji.info/IZOBRAZEVANJE_Univerza_za_3._zivljenjsko_obdobje_prejela_nagrada_RS.

Lešnjak, D. (2012). »Ta svet je učenja vreden«, *Blog Danice Lešnjak*, 27. September, <http://hodiuzivaj.blogspot.com/2012/09/ta-svet-je-ucenja-vreden.html>.

Železnik, N. (2012). »Skrivni vrt«, *Priloga Naše žene: Ljudje odprtih rok*, letnik LXXII, št. 11, november.

Železnik, N. (2012). »Učenje je kot zrak, ki ga dihamo«, *Jana*, letnik XL, št. 47, 20. november.

Članki drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Zgonik, A. (2012). »Stereotipi so za to, da nam ni treba nenehno razmišljati s svojo glavo«, *Delo, Sobotna priloga*, 7. januar.

Turk, A. (2012). »Mednarodna raziskava o starem starševstvu«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, januar, str. 16.

Vistoropski, N. (2012). »Petdeset najuspešnejših«, *Ona Plus*, letnik 2, št. 5, marec.

L. L. (2012). »Marija Saje: Po sledih plemenitega poslanstva«, *Šolski razgledi*, št. 6, str. 14, marec.

Mohorič, M. (2012). »Škofja Loka je pozdravila starejše študente v Sokolskem domu – prvi mednarodni festival UTŽO v Škofji Loki«, *Mi o sebi*, marec, letnik VI., št. 19, str. 11-13.

Tomič, L. (2012). »Obrazovanje u društvu koje stari«, *Treća mladost*, letnik XV, št. 23, marec

Pušnik, M. (2012). »Žejni uka«, *Stotka, brezplačni časnik Finance*, april/maj, št. 1, str. 52-53.

Rapoša Tajnšek, P. (2012). » Drug drugemu ognja dajmo!«, *Vzajemnost*, april, str. 63.

Turk, A. (2012). »Oglejte si Polnočni klub Biti, postati, pripadati«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, april, str. 19.

Pušnik, M. (2012). »Kiparjenje v Botaničnem vrtu«, *Stotka, brezplačni časnik Finance*, 17. april, <http://www.stotka.net/349833/Kiparjenje-v-Botani%C4%8Dnem-vrtu>.

Mlakar, P. (2012). »Ne besede, na vrsti so dejanja«, *Dnevnik*, 20. april.

Gruden, M. (2012). »Prostovoljci mnogim polepšali dan«, *Nedelo*, 21. april.

(2012) »Z Dnevom za spremembe v boj proti osamljenosti«, *24ur.com*, 21. april, <http://www.24ur.com/novice/slovenija/dnevu-za-spremembe-so-se-pridruzili-stevilni-prostovoljci.html>.

Rokavec, Ž. (2012). »Dan za spremembe, dan za druženje«, *Dnevnik*, 23. april.

Kocijančič, N. (2012). »Nikar ne trkajte, vstopite«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, maj, str. 15.

Jelenc, Z. (2012). »Kvantna kemija in proračun«, *Delo, Sobotna priloga*, 26. maj.

Valenčak, M. (2012). » Medgeneracijski dogodek Življenje je živo – Live is life«, *OŠ Ledina*, maj, <http://www.o-ledina.si/novice/294>.

(2012) »Live is life – Launch of the Generations school Project in Slovenia«, maj, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sl&catId=89&newsId=1334&furtherNews=yes>.

Uršič, T. (2012). »Lahko bi še veliko več sodelovali«, *Stotka, brezplačni časnik Finance*, junij/julij, št. 2, str. 48-49.

Turk, A. (2012). »O učenju v tretjem življenjskem obdobju v Polnočnem klubu«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, junij, str. 14.

Peterca, J. (2012). »Za učenje ni prepozno«, *Nedelo*, 24. junij, leto XVII, št. 25.

Sušnik, S. (2012). »Iz domišljije rojeni palčki«, *Rože in vrt*, julij/avgust, letnik XI, št. 7-8, str. 26-28.

Žagar, J. (2012). »Korak nazaj in dva naprej: obuvala z zgodbami in zgodbe o obuvalih«, *Slovenski etnografski muzej*, 2. avgust, <http://www.etno-muzej.si/sl/korak-nazaj-in-dva-naprej-obuvala-z-zgodbami-in-zgodbe-o-obuvalih>.

Turk, A. (2012). »Uporaba računalnikov med starejšimi«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 13.

Turk, A. (2012). »Evropska konferenca Age on Stage«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, julij-avgust, str. 21.

Kocijančič, N. (2012). »Podeljene letošnje državne nagrade za dosežke na področju šolstva«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, oktober, str. 5.

Valenčič, D. (2012). »Biti star v Ljubljani je zakon«, *Dnevnik*, leto LXII, št. 236, 11. oktober.

(2012). »Nagrade RS na področju šolstva za leto 2012«, *Šolski razgledi*, letnik LXIII, št. 16, 19. oktober.

(2012). »Predstavljamo vam kandidatke za Slovensko leta 2012«, *Jana*, letnik XL, št. 46, 13. November.

Žibret, A. (2012). »Prednost so ljudje in njihovo znanje«, *Delo*, 22. november.

Turk, A. (2012). »Nov projekt Evropsko spričevalo medgeneracijskega učenja«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, december, str. 20.

Turk, A. (2012). »Posvet Starejši v družbi znanja«, «, e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije, december, str. 21.

Turk, A. (2012). »Izšli sta dve novi publikaciji Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje«, «, e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije, december, str. 13.

Zgibanke in drugo promocijsko gradivo

Findeisen, D., Šantej, A.: »Nikar ne trkajte, vstopite«, 2012 (zgibanka)

Findeisen, D.: »Voluntary work and education of volunteers at The Slovenian Third Age University«, 2012 (zgibanka)

Šičarov, L.: »Vsi drugačni, vsi enakopravni«, 2012 (zgibanka)

Jare, T.: »Konferenca o tujerodnih invazivnih rastlinskih vrstah pri nas«, 2012 (zgibanka)

Vodopivec, M.: »Slovenia e Italia mano nella mano; conclusione musicale del progetto Grundtvig Senior Volunteering: Musica Linguaggio e Poesia nelle Tradizioni Italiane e Slovene«, 2012 (zgibanka)

Šantej, A.: »Ta svet je učenja vreden«, 2012 (zgibanka)

Kutin, M.: »Trgi, ulice in stavbe okoli nas«, 2012 (zgibanka)

Findeisen, D., Jare, T.: »Ta svet je vreden, da se učimo skupaj«, 2012 (zgibanka)

Šantej, A.: »Kultura starejših za vse generacije«, 2012 (zgibanka)

Šantej, A., Mlakar, R.: »Slavnostna otvoritev računalniškega izobraževanja na Univerzi za tretje življenjsko obdobje«, 2012 (zgibanka)

Kutin, M.: »Trgi, ulice in stavbe okoli nas«, 2012 (plakat)

Findeisen, D., Mlakar, R.: »Prvi koraki v svetu računalništva«, 2012 (plakat)

Šantej, A., Mlakar, R.: »Vabljeni v računalniško izobraževanje«, 2012 (plakat)

Gubanc, I.: »Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje«, 2012 (plakat)

Findeisen, D.: »Nove vsebine za novo življenjsko obdobje; novi študijski programi 2012/2013«, 2012 (plakat)

Šantej, A.: »Študijski programi 2012/2013«, 2012 (plakat)

Findeisen, D.: »Človek in njegove pisave«, 2012 (plakat)

Nominacije, priznanja

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v letu 2012 prejela najvišje državno priznanje na področju izobraževanja, ki ga podeljuje Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport: nagrado na področju šolstva za leto 2012. Nominacijo za nagrado je podal Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Slavnostna podelitev nagrad je bila 4. oktobra 2012.

Doc. dr. Dušana Findeisen je bila v letu 2012 nominirana za Slovenko leta v okviru nominacij bralcev revije Jana.

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se društvo povezuje s sorodnimi organizacijami kot so Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, Andragoški center Slovenije, Andragoško društvo Slovenije, Mestni kino Kinodvor, Slovensko mladinsko gledališče, CNVOS, Inštitut Antona Trstenjaka, UNICEF, Botanični vrt v Ljubljani, Klinični center Ljubljana, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Slovenski etnografski muzej, Vzajemnost, Inštitut za politike prostora, Inštitut za klinično nevrofiziologijo v Kliničnem centru Ljubljana in druge sorodne ustanove. Z navedenimi in drugimi nevladnimi organizacijami nas povezuje kontinuirano sodelovanje ali sodelovanje v posamičnih akcijah in/ali programih.

Sodelovali smo na Bazarju nevladnih organizacij, Lupa 2012, ki ga organizira CNVOS in je potekal 20. septembra na Prešernovem trgu. Na naši predstavitveni stojnici smo predstavljali dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje in animirali obiskovalce za vpis. Na bazarju so sodelovali: Meta Žgur, Meta Kutin, Lučka Šičarov in Vida Vilhar Pobegajlo.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije nas povezujejo skupna prizadevanja za dvig kakovosti življenja starejših. Smo podporniki in podpisniki *Skupne listine o sodelovanju pri skrbi za kakovost življenja starejših*, ki jo je zasnovala ZDUS.

S Slovensko filantropijo sodelujemo v njihovi vsakoletni akciji *Dan za spremembe*. S Slovensko filantropijo nas povezuje tudi tesno programsko povezovanje pri usposabljanju prostovoljcev UTŽO za organizirano prostovoljno delo v javnih ustanovah. Sodelavci Slovenske filantropije se vključujejo v usposabljanje prostovoljcev predvsem s temami na področju etike prostovoljnega dela.

Z Mestnim kinom Kinodvor nas povezuje že utečen filmski abonma za poznejša leta (Filmska srečanja ob kavi). V letu 2012 smo vstopili v partnersko sodelovanje s Slovenskim mladinskim gledališčem (SMG) in razvili gledališki abonma za starejše *Gledališče ob petih*. Po vsaki gledališki predstavi pripravi SMG za obiskovalce pogovore z igralci, dramaturgi in režiserji uprizoritve. Slušatelji Univerze so abonma dobro sprejeli (60 obiskovalcev na prvi abonmajski predstavi v novembru 2012).

Za izvedbo izobraževalnih programov (*Etnologija* in *Podobe mojega sveta*) in tematskih dogodkov na področju izobraževanja, preučevanja, ohranjanja in javnega predstavljanja nesnovne kulturne dediščine smo se povezali s Slovenskim etnografskim muzejem. Kot nasledek izobraževanja in delovanja slušateljev pod mentorstvom strokovnih delavcev SEM (Sonje Kogej Rus in Janje Žagar) je nastala razstava *Korak nazaj in dva naprej: obuvala z zgodbami in zgodbe o obuvalih*, ki je predstavila grajenje osebne in socialne identitete skozi dogodke, okoliščine in osebno doživljanje obuval. Razstava je bila pripravljena v okviru postavitve stalne razstave *Jaz, mi, drugi: Podobe mojega sveta*. Programsko partnersko sodelovanje imamo razvito tudi s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, s čimer smo omogočili prostovoljno vključevanje slušateljev v delo muzeja in izvajanje skupnih izobraževalnih dogodkov. Sodelovanje je obrodilo razstavo *Nazaj v morje*, ki so jo pripravili slušatelji študijske skupine *Narava – znana neznanka* pod mentorstvom strokovne sodelavke muzeja dr. Staše Tome.

Mednarodno sodelovanje

Konferenca ESREA

Od 19. do 21. septembra je na Filozofski fakulteti v Ljubljani potekala mednarodna znanstvena konferenca ESREA z naslovom *Intergenerational solidarity and education of older adults in community*. Konferenca je bila namenjena proučevanju teoretskih, praktičnih in s politiko povezanih medgeneracijskega izobraževanja in izobraževanja starejših ljudi, ki naj bi prispevali h krepitvi posameznikovega razvoja in razvoja družin, sosesk, skupnosti in institucij. Povezala je evropske raziskovalce v razpravi o možnostih, ki jih ponuja izobraževanje za povečanje družbene solidarnosti in zmanjševanje družbene izključenosti družbenih skupin.

Program konference smo sooblikovali s prispevki UTŽO. Prof. dr. Ana Krajnc je imela uvodno predavanje *Starejši kot posebna skupina učečih se*. Alijana Šantej je predstavila Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje, Alenka Gabriela Čeh je predstavila Grundtvig prostovoljno delo starejših *Glasba in poezija v italijanski in slovenski poeziji*. Tamara Jare je predstavila projekt *Vrtne prostovoljce – preoblikovanje izobraževalne vloge botaničnega vrta*, Senka Hočevar Ciuha in Aleksandra Radojc pa sta pripravili in predstavili projekt *Znaš, nauči drugega – starejši študentje mentorji svojim vrstnikom*.

Projekt Personal Towntours – Z menoj po mojem mestu

Projekt združuje skupine urbanih prebivalcev iz pet evropskih držav: Romunije, Nemčije, Italije, Francije in Slovenije. Projekt omogoča možnost izmenjave in skupnega doživljanja urbanega prostora, življenja in kulture različnih evropskih mest. V projektu sodelujejo člani študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okoli nas*, ki bodo Ljubljano zajeli skozi Trnovsko predmestje, Ljubljanico, kavarniško življenje in Tivoli. Vse teme bodo prepletali z osebnimi zgodbami. V Mestrah je potekalo prvo srečanje udeležencev projekta, ki se ga je udeležilo devet slušateljev iz študijske skupine *Trgi, ulice in stavbe okrog nas*. Gostitelji so jim razkazali Benetke kot jih sami doživljajo. V okviru projekta je nastala spletna stran, kjer bodo udeleženci objavljali zgodbe svojega mesta. Projekt poteka od oktobra 2012 do aprila 2014.

FORAGE

FORAGE (angl. for age) je ekspertna mreža na področju izobraževanja starejših odraslih, ki združuje izjemno izobražene in izkušene strokovnjake na področju pospešeno razvijajočega se izobraževanja starejših odraslih. V njej so zastopani predstavniki 21-tih držav.

Mreža bo ustvarila bazo podatkov o že izvedenih raziskavah in političnih rešitvah, ki bo namenjena splošni javnosti, strokovnjakom, predvsem pa raziskovalcem in ustvarjalcem lokalnih in državnih ter evropskih politik. Ustvarila bo spletno stran in interaktivni portal, kamor bo moč sproti zapisovati primere dobre prakse, statistične podatke in druge nove podatke. Partnerji v projektu bodo prispevali svoja poročila, komentarje, analize in na interaktivnem portalu sprožili razpravo o pomembnih vprašanjih. Rezultate delovanja te mreže bodo predstavljali na svojih letnih konferencah in na drugih dogodkih. Prek e-platforme bodo tako strokovnjaki in širša javnost imeli dostop do podatkov o izobraževanju starejših ter možnost za izmenjavo znanja, dobrih praks ter uporabnih informacij.

Februarja je bilo prvo partnersko srečanje v Leicesteru, ki se ga je udeležila doc. dr. Dušana Findeisen. Skupaj z Aleksandro Radojc sta se udeležili konference *Družba za vse generacije* in drugega srečanja mreže FORAGE na Cipru.

EMIL (Evropska mreža za medgeneracijsko učenje)

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje smo v sodelovanju z Gimnazijo Šentvid in ob finančni podpori fundacije Calouste Gulbenkian izvedli enodnevno delavnico in okroglo mizo o medgeneracijskem učenju in o pomenu izobraževanja z naslovom »Ta svet je učenja vreden«. Dogodek sta zasnovali doc. dr. Dušana Findeisen in Tamara Jare, na njem je sodeloval tudi nacionalni koordinator Evropskega leta medgeneracijske solidarnosti in aktivnega staranja 2012 gospod Aleš Kenda z MDDSZ.

ECIL (Evropsko spričevalo za medgeneracijsko učenje)

Projekt ECIL nadgrajuje delo projekta evropske mreže medgeneracijskega učenja, EMIL. V projektu sodelujejo partnerji iz Bolgarije, Slovenje, Španije in Švedske, krovni organizator pa je sklad Beth Jonson Foundation iz Velike Britanije. Cilj projekta je razviti izobraževalni

program za pridobitev evropskega spričevala za medgeneracijsko učenje. Projekt bo prispeval k boljšemu razumevanju različnih generacij, večji solidarnosti in sodelovanju med generacijami. Vloga Univerze za tretje življenjsko obdobje bo preoblikovala učbenik za medgeneracijsko usposabljanje in ga preizkusila v pilotni izvedbi v Sloveniji. Poleg tega bo organizirala konferenco na to temo in razvila program usposabljanja v javno veljavni program.

Doc. Dušana Findeisen in Tamara Jare sta se oktobra udeležili uvodnega srečanja projektnih partnerjev v Stoke-on-Trent v Angliji. Delo se nadaljuje s pomočjo internetnih povezav, Skype konferenc in priprav na prvo projektno srečanje aprila 2013 v Ljubljani.

Evropski projekt **Prostovoljno delo starejših: »Glasba in poezija slovenskega in italijanskega izročila«**

V letu 2012 se je zaključil bilateralni projekt Prostovoljno delo starejših, izmenjava starejših prostovoljcev med Glasbeno šolo Landini iz Firenc (Italija) in UTŽO Ljubljana, katerega namen je bil predstavljanje glasbenega izročila, zgodovine in jezika svoje dežele v gostujoči organizaciji. Projekt prostovoljnega dela starejših z naslovom *Glasba in poezija italijanske in slovenske tradicije* povezuje sodelovanje dveh partnerskih organizacij, UTŽO Ljubljana in Glasbene šole Francesco Landini iz Firenc. V času dveletnega trajanja projekta sta partnerski organizaciji izmenjali šest prostovoljcev za obdobje treh tednov.

Prostovoljci so v gostujoči državi nastopali kot kulturni ambasadorji, predstavljali so vsebine s področja glasbe in poezije, zgodovine in jezika svoje dežele (vsebine izberejo sami; znani skladatelji, znani pesniki in njihova dela, zgodovina in znamenitosti dežele, posebnosti jezika itd.) ter sodelovali pri organizaciji in izvedbi drugih dogodkov. Obenem je bilo sodelovanje v projektu za slovenske prostovoljce tudi možnost in izziv uporaba italijanščine.

Sodelovanje v projektu ne vpliva samo na prostovoljce (dvig samozavesti, izboljšanje jezikovnih zmožnosti, spoznavanje novih ljudi, nove kulture in zgodovine itd.), ampak tudi na obe sodelujoči organizaciji, saj sta združeni v skupnem evropskem kontekstu in delita skupno izkušnjo. Projekt se je zaključil junija 2012 s skupnim glasbenim dogodkom v

Italijanskem inštitutu za kulturo v Ljubljani, ki so se ga udeležili predstavniki in prostovoljci obeh partnerskih organizacij.

Projekt je v celoti financirala Evropska komisija, program Vseživljenjsko učenje, podprogram Grundtvig. Projekt je koordinirala Maja Vodopivec.

Priloge

Priloga 1: Zaposleni in zunanji sodelavci Društva v letu 2012

Zaposleni

Alijana Šantej, prof. ped.
Vodja Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Maša Bizovičar, univ. dipl. etn. in kult. antr., prof. um. zgod.
Vodja projektov in izobraževalnih programov

Maja Vodopivec, univ. dipl. soc. pedagoginja
Vodja projektov in izobraževalnih programov

Aleksandra Radojc, univ. dipl. soc.
Strokovna sodelavka v projektih

Senka Hočevar Ciuha, univ. dipl. ped. in soc. kult.
Vodja projektov

Pogodbeni strokovni in drugi sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc
Predsednica Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje,
predsednica Sveta slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje

Doc. dr. Dušana Findeisen
Predstojnica Inštituta za razvoj in raziskovanje izobraževanja

Tamara Jare
Inštitut za razvoj in raziskovanje izobraževanja
Strokovna sodelavka v projektih

Robert Mlakar, univ. dipl. med. komunikolog
Vodja programov za računalniško izobraževanje in spoznavanje novih tehnologij

Katarina Prosenc, univ. dipl. nemcistka in slovenistka
Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Alenka Gabriela Čeh, študentka ped. in andragogike
Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Meta Žgur, absolventka ped. in andragogike
Koordinacija izobraževalnih programov in evropskih projektov

Priloga 2: Izobraževalni programi, skupine, število in udeležba slušateljev v študijskem letu 2012/2013

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2012/2013
Angleški jezik	73
Astronomija	1
Arheologija	1
Babica in dedek za današnje čase	1
Človek in njegove pisave	2
Čudoviti svet ugank	1
Družine in kako v njih živimo	1
Etnologija	4
Filozofija, estetika in umetnost	1
Francoski jezik	12
Geografija (slovenska, svetovna)	9
Himalajske kulture	1
Hortikultura	1
Italijanski jezik	19
Keramika	6
Kitajska kultura in umetnost	1
Kitajski jezik	2
Književnost	1
Komuniciranje in medsebojni odnosi	1
Kultura bivanja	1
Kultura obnašanja	1
Ljubljana, moje mesto –moj življenjski prostor	1
Matematika in svet okoli nas	1
Mediacija – ustvarjalna pot reševanja sporov	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	5
Moji starši so stari – kritična geragogika	1
Narava – znana neznanka	1
Nemški jezik	20
Novinarstvo	1
Pametno z denarjem	1
Program za varovanje zdravja	1

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2012/13
Psihologija osebnosti	2
Računalništvo	14
Rad(-a) imam gledališče	1
Restavratorstvo predmetov	1
Ruski jezik (in književnost)	4
Slovenski prostor skozi zgodovino	1
Slikarstvo	11
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1
Spoznavanje glasbene umetnosti	2
Španski jezik	13
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	1
Umetnost pripovedovanja	1
Umetnostna zgodovina	38
Ustvarjalno pisanje	1
Vrtna umetnost in oblikovanje vrtov	2
Wikipedija	2
Zgodbe Ljubljancev in njihovega mesta	1
Zgodovina (slovenska, svetovna)	14
Število skupin skupaj	283
Število slušateljev	3366
Udeležba slušatelji skupaj	4743

Priloga 3: Mentorji UTŽO Ljubljana v letu 2012

V letu 2012 je z Univerzo sodelovalo skupno 123 mentorjev (zajeti so mentorji v študijskem letu 2011/2012 in študijskem letu 2012/2013).

Ema Andoljšek	Nemški jezik
Todorče Atanasov	Slikarstvo
Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
Milojka Dunja Babšek Valentinčič	Angleški jezik
Lidija Bavec Flotta	Španski jezik
Vida Danica Belšak	Nemški jezik
Mateja Bitenc	Pametno z denarjem
Matej Bizovičar	Slikarstvo
Rajka Bračun Sova	Umetnostna zgodovina
Suzana Breclj	Italijanski jezik
Tamara Burmicki	Španski jezik
Tjaša Celestina	Slikarstvo, Rad imam gledališče
Saša Chen	Kitajska kultura in vsakdan, Kitajski jezik in pisava, Angleški jezik
Marija Cizelj	Francoski jezik, Španski jezik
Maja Čebašek	Umetnostna zgodovina
Irena Čičmir Vestić	Italijanski jezik
Vesna Dakič	Angleški jezik
Viljemina Djukić	Nemški jezik

Urška Drobnič	Angleški jezik
Miran Erič	Slikarstvo - Želve
Soča Fidler	Angleški jezik
Dušana Findeisen	Moji starši so stari, Angleški jezik
Maša Gedrih	Umetnost in filozofija himalajskih kultur
Primož Gorkič	Pravo na vsakem koraku
Alla Gorše	Ruski jezik
Veronika Gračner	Angleški jezik
Tomaž Gubenšek	Umetnost pripovedovanja
Andrej Hren	Vrtna umetnost in oblikovanje vrtov
Vida Hus Harb	Nemški jezik
Darka Hvastija	Matematika in svet okoli nas
Adica Jamnišek	Geografija naših prostorov
Stanislava Jelenc	Angleški jezik
Janez Jeromen	Umetnostna zgodovina
Duša Jesih	Slikarstvo
Ana Jevševar	Slovenska in svetovna zgodovina
Damir Josipović	Ljubljana - moje mesto, moj življenjski prostor
Margareta Jurišič	Angleški jezik
Boštjan Kerbler	Geografija Slovenije in sveta
Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina

Sonja Kogej Rus	Etnologija
Alenka Kolman Kavčič	Francoski jezik, Angleški jezik
Majda Danica Kolšek	Angleški jezik
Mateja Korbar Šimič	Risanje in slikanje
Katarina Koren	Italijanski jezik
Vladimira Koren	Angleški jezik
Andreja Kotnik Trček	Babica in dedek za današnje čase
Adriana Kozamernik Jukič	Nemški jezik, Kitajski jezik
Ksenija Koželj	Računalništvo
Milena Majda Kožuh	Umetnostna zgodovina
Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
Robert Kukovec	Angleški jezik
Dušana Andreja Kunaver	Po sledih slovenskega ljudskega izročila
Jurij Kunaver	Geografija Slovenije
Meta Kutin	Trgi, ulice in stavbe okrog nas
Adrijan Lah	Književnost
Apolonija Lavrenčič Špegel	Angleški jezik
Zdravko Lavrič	Družine in kako v njih živimo
Gloria Victoria Luna Saavedra	Španski jezik
Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
Mateja Mahnič	Ustvarjalno pisanje

Miloš Klemen Mahorčič	Svetovna zgodovina
Štefan Markovič	Čudoviti svet ugank
Vesna Merc	Arheologija
Valerija Mikota	Italijanski jezik
Nina Miri	Italijanski jezik
Robert Mlakar	Računalništvo
Marija Močnik	Človek in njegove pisave
Katarina Mohar	Umetnostna zgodovina
Lea Nemeč	Geografija Slovenije
Vedrana Nemeš Grisogono	Angleški jezik
Olga Paulič	Spoznajmo svojo domovino
Donovan Pavlinec	Umetnostna zgodovina
Tjaša Pavšič Klasinc	Etnologija, Ruski jezik
Zdenka Peloz	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
Ivo Petrić	Spoznavanje glasbe
Stanislava Petrišič	Nemški jezik
Boštjan Plesničar	Slikarstvo
Boštjan Plut	Svetovna zgodovina, Slovenski prostor skozi zgodovino
Tadej Praprotnik	Komuniciranje in medsebojni odnosi
Mojca Puncer	Filozofija, estetika in umetnost
Majda Rakočević	Angleški jezik, Nemški jezik

Lea Rigler	Umetnostna zgodovina
Lidija Sarič	Nemški jezik
Barbara Savenc	Umetnostna zgodovina
Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik, Angleški jezik
Nevenka Seliškar	Angleški jezik
Jasna Senčar Baldeck	Francoski jezik
Miljanka Simšič	Program za varovanje zdravja
Marija Skarza Žerovnik	Psihologija osebnosti
Neva Sosič	Angleški jezik, Kultura obnašanja
Janja Šega	Angleški jezik
Marinka Šegula	Angleški jezik
Lučka Šičarov	Keramika
Škof Mojca	Hortikultura
Peter Škrjanec	Spoznavanje glasbene umetnosti
Henrika Škrlj	Angleški jezik
Irena Šterman	Umetnostna zgodovina
Tanja Šulak	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
Jasna Tepina	Mediacija – ustvarjalna pot reševanja problemov
Nataša Helena Tomac	Italijanski jezik, Francoski jezik
Nataša Tomaževič	Angleški jezik

Staša Tome	Narava – znana neznanka
Kristina Ugrinović	Hortikultura
Nikolaja Valjavec	Nemški jezik
Kristina Velkaverh	Nemški jezik
Vera Vetrlih	Italijanski jezik
Zorko Vičar	Astronomija
Maja Zakotnik	Hortikultura
Janez Zalaznik	Slikarstvo
Ljubomir Zidar	Restavracija predmetov
Erika Zorko Müller	Španski jezik
Mateja Zupančič	Italijanski jezik
Janja Žagar	Etnologija slovenskih pokrajin
Barbara Železnik Bizjak	Dom, kultura bivanja, oprema in prenova
Nevenka Železnik	Novinarstvo
Janja Žmavc	Utrdimo svoj položaj z besedo
Katarina Župevc	Po sledih slovenskega ljudskega izročila

Priloga 4: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje – seznam članic mreže

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1	AJDOVŠČINA	Društvo Most Univerza za tretje življenjsko obdobje Prešernova ulica 26, 5270 Ajdovščina
2	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
3	CERKNICA	Notranjski ekološki center Univerza za tretje življenjsko obdobje Popkova ulica 4, 1380 Cerknica
4	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
5	DOMŽALE	Društvo Lipa Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
6	GROSUPLJE	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Univerza za tretje življenjsko obdobje Adamičeva 16, 1290 Grosuplje
7	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Rožna ulica 2, 5280 Idrija
8	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 15, 6250 Ilirska Bistrica
9	IVANČNA GORICA	Zveza kulturnih društev občine Ivančna Gorica Univerza za tretje življenjsko obdobje Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica

10	IZOLA	Andragoško društvo Morje Univerza za tretje življenjsko obdobje Verdijeva ulica 1, P.p. 192, 6310 Izola
11	JESENICE	Društvo upokojencev Jesenice Univerza za tretje življenjsko obdobje Pod gozdom 13, 4270 Jesenice
12	JESENICE	Ljudska univerza Jesenice Univerza za tretje življenjsko obdobje Delavska ulica 1, 4270 Jesenice
13	KOČEVJE	Ljudska univerza Kočevje Univerza za tretje življenjsko obdobje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Pri vodnjaku 2, 6000 Koper
15	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah – enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje 150 3260 Kozje
16	KRANJ	Ljudska univerza Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Cesta Staneta Žagarja 1, 4000 Kranj
17	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Tomšičeva 4, 4000 Kranj
18	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Dalmatinova 8, 8270 Krško
19	LENART V SLOV. GORICAH	RASG d.o.o., Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
20	LITIJA – ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno Univerza za tretje življenjsko obdobje

		Parmova ulica 9, 1270 Litija
21	LJUBLJANA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Univerza za tretje življenjsko obdobje Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
22	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Hotedršica 34 a 1372 Hotedršica
23	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Maistrova ulica 5 2000 Maribor
24	MARIBOR	Mariborska knjižnica Rotovski trg 2 2000 Maribor
25	MURSKA SOBOTA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33 9000 Murska Sobota
26	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Erjavčeva ulica 4 5000 Nova Gorica
27	NOVO MESTO	Razvojno izobraževalni center Novo mesto Topliška cesta 2 8000 Novo mesto
28	NOVO MESTO	Društvo upokojencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
29	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
30	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož

31	POSTOJNA	Zavod Znanje Postojna Ljudska univerza Postojna Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
32	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica
33	RAVNE NA KOROŠKEM	Andragoško društvo Koroške Univerza za tretje življenjsko obdobje Ravne na Koroškem (Smeri d.o.o.) Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem
34	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Celjska cesta 3 A, 3250 Rogaška Slatina
35	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje (U3 Sevnica) Univerza za tretje življenjsko obdobje Savska cesta 2, 8290 Sevnica
36	SEŽANA	Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84 6223 Komen
37	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
38	ŠENTJUR	Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 5, 3230 Šentjur
39	ŠKOFJA LOKA	Društvo upokojencev Škofja Loka Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
40	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
41	TRBOVLJE	Društvo U3

		Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija Ulica 1. junija 4, 1420 Trbovlje
42	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
43	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič Univerza za tretje življenjsko obdobje Šolska 2, 4290 Tržič
44	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje
46	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143 a, 3305 Vransko
47	ŽALEC	Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec

Priloga 5: Finančno poročilo za leto 2012

PRIHODKI V LETU 2012

1. Članarine	566.392,00
2. Dotacije MOL	14.650,00
3. Dotacije MDDSZ	26.298,00
4. Dotacije MZ	2.302,00
5. Dotacije nacionalni projekti in programi	106.113,00
6. Dotacije evropski projekti	29.584,00
7. Finančni prihodki	3.414,00

PRIHODKI SKUPAJ	748.753,00

ODHODKI V LETU 2012

1. Stroški materiala	31.236,00
2. Stroški storitev	563.621,00
3. Stroški dela	141.595,00
4. Odpisi vrednosti	7.362,00

ODHODKI SKUPAJ	743.814,00

Presežek	4.939,00

Priloga 6: Organi Društva

Organi Društva so:

- * Zbor članov društva
- * Upravni odbor
- * Predsednik/ca
- * Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani Društva.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ Društva.

Upravni odbor vodi **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica Društva.

Upravni odbor ima sedem članov:

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica
Doc. dr. Dušana Findeisen, članica
Tanja Šulak, članica
Alijana Šantej, članica
Maša Bizovičar, članica
Nevenka Železnik, članica
Boža Bolčina, članica.

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem Društva ter nad finančnim in materialnim poslovanjem Društva.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik
Majda Ažman, članica
Marija Močnik, članica